Omgevingsdienst Groningen

Ontwerpbegroting 2018

Versie: 30 maart 2018

Inhoudsopgave

1. Inleiding ... 3

1.1. Algemeen ... 3

1.2 Ontwikkeling na kaderbrief 2018 ... 3

1.3 Besluit begroting en verantwoording ... 4

1.4 Leeswijzer ... 4

2. Begroting in een oogopslag ... 5

2.1. Beleidskader: basis op orde en vertrouwen herstellen ... 5

2.2. Financieel kader ... 5

3. Programmabegroting ... 8

3.1. Wat willen we bereiken? ... 8

3.2. Wat gaan we doen? ... 8

4. Financiële begroting ... 12

4.1. Uitgangspunten ... 12

4.2. Financiële meerjarenbegroting 2018-2021 ... 13

5. Paragrafen ... 18

5.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing ... 18

5.2. Kapitaalgoederen ... 21

5.3. Financiering ... 21

5.4. Bedrijfsvoering ... 23

6. Aanbiedings- en vaststellingsbesluit ... 25

Bijlagen ... 26

Bijlage 1: Bijdrage per deelnemer in 2018 ... 26

Bijlage 2: Bijdrage per deelnemer meerjarig overzicht ... 27

Bijlage 3: Begroting uitgesplitst naar taakvelden ... 28

Bijlage 4: Formatieoverzicht ... 30

Bijlage 5: Staat van vaste activa ... 31

Bijlage 6: Begrotingswijziging 25 november 2016 ... 32

Bijlage 7: Analyse van de ondersteunende functie ODG ... 34

1. Inleiding

1.1. Algemeen

De programmabegroting 2018 geeft inzicht in de financiële verwachting voor de komende jaren en is opgesteld aan de hand van de kaderbrief 2018, het Verbeterplan, de Dienstverleningsovereenkomst 2017 en eerste analyse van het Jaarrekeningresultaat 2016. Het Verbeterplan beschrijft de stappen die de Omgevingsdienst moet zetten om een onafhankelijke en betrouwbare kennispartner te zijn die de klant centraal stelt.

De Omgevingsdienst Groningen is een uitvoeringsorganisatie, die beleidsarm is. Om die reden is ook dit jaar sprake van een eenvoudige, beleidsarme begroting. Het jaar 2018 is een overgangsjaar, dit is het laatste jaar dat de Omgevingsdienst wordt gefinancierd op basis een vaste bijdrage per deelnemer (input). Met ingang van 2019 wordt de Omgevingsdienst gefinancierd op basis van afname van producten en diensten (output).

Voor 2018 is daarnaast uitgegaan van een voortzetting van het werkpakket van 2017, zoals uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma 2017. Het is de verwachting dat er wijzigingen zullen op gaan treden door de inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit Omgevingsrecht, de ontwikkelingen rondom de herindelingen in de provincie Groningen en de wijzigingen die opdrachtgevers willen in het takenpakket dat zij afnemen c.q. willen afnemen. Deze ontwikkelingen, die op dit moment al worden onderzocht, zijn (nog) niet financieel vertaald en maken om die reden nog geen onderdeel uit van de voorliggende programmabegroting. Deze worden indien van toepassing via afzonderlijke besluiten met begrotingswijziging voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

1.2 Ontwikkeling na kaderbrief 2018

De basis voor het opstellen van de begroting 2018 is de kaderbrief 2018. Het Algemeen Bestuur (AB) heeft deze op 17 februari 2017 vastgesteld.
Hierin staat opgenomen dat er naar verwachting een negatief financieel saldo op de bedrijfsvoering gaat ontstaan. Verder is geconstateerd dat een aantal ontwikkelingen nog niet financieel verwerkt waren in de kaderbrief 2018. Om er voor te zorgen dat er een sluitende begroting gepresenteerd kan worden is een onttrekking uit de Algemene Reserve gepland. Hierdoor daalt de Algemene Reserve en is er minder ruimte om financiële tegenvallers op te vangen. In het Algemeen Bestuur is over deze onttrekking aan de algemene reserve een discussie ontstaan met de vraag: moet de deelnemers-bijdrage niet structureel omhoog.

Naar aanleiding van deze bespreking, en ontwikkelingen binnen de ODG is ook specifiek gekeken naar de ondersteunende functie van de ODG. Ten aanzien van de ondersteunende functie is geconstateerd dat deze mager is. Deels komt dat doordat bij aanvang ervoor gekozen is om een aantal ondersteunende functies in te kopen bij de provincie Groningen. Deels komt dat doordat de deelnemers een beperkte omvang aan ondersteunende functies hebben meegegeven. Het resultaat voor de ODG is dat de ondersteunende functie kwetsbaar is. Veel functies zijn eenmansfuncties. Ook zien we dat het relatief veel administratieve functies zijn en dat er weinig formatie op tactisch niveau is aangesteld. Als laatste kan worden gesteld dat de ODG nog onvoldoende 'in control' is. Veel van de ondersteunende werkprocessen zijn niet vastgelegd, standaard financiële of personele overzichten

ontbreken en het contractbeheer is niet op orde. Hierdoor is het lastig om de opbrengsten van het Verbeterplan te borgen. Dit vraagt een uitbreiding van een aantal functies en op onderdelen een hogere kwaliteit van medewerkers. In de bijlage 7 staat een overzicht opgenomen van een analyse van de ondersteunende functies.

In de Algemeen Bestuur vergadering van 22 maart 2017 is een voorstel voor een hoger financieel kader dan de kaderbrief 2018 besproken. Reden hiervoor is om voldoende middelen beschikbaar te hebben om verbeteringen uit het verbeterplan structureel in te bedden, door extra inzet op de ondersteunende functie van de ODG. Dit wordt gefinancierd door een onttrekking uit de reserves en door stijging van de deelnemersbijdrage vanaf 2019. Op basis hiervan is onderliggende begroting 2018 uitgewerkt.
Op basis daarvan is de begroting aangepast met uitbreiding van de ondersteunende functies. Aan deze uitbreiding zijn door het AB twee belangrijke afspraken/ voorwaarden gekoppeld:

1. Afspraak is dat eind 2019 deze investering in de ondersteunende functie worden geëvalueerd. Bezien wordt dan of en in welke mate efficiency kan worden ingeboekt.
2. Indien er de komende jaren een positieve rekeningresultaat wordt gerealiseerd, en de continuïteit van de ODG is financieel voldoende gewaarborgd, dan vloeien deze positieve rekeningresultaten terug naar de deelnemers.

1.3 Besluit begroting en verantwoording

De wijze waarop decentrale overheden hun financiële administratie inrichten en verantwoorden is geregeld in het de Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In 2016 is de BBV vernieuwd. Voor gemeenschappelijke regelingen is de vernieuwde BBV van kracht met ingang van deze begroting 2018. Belangrijke wijzigingen zijn onder andere dat de overhead apart moeten worden verantwoord en dat de kosten en opbrengsten op uniforme taakvelden inzichtelijk moeten worden gemaakt, zodat vergelijking tussen overheden makkelijker is. De programmabegroting 2018 van de Omgevingsdienst is opgezet conform de nieuwe voorschriften van de BBV.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de begroting in een oogopslag gepresenteerd. Hierin wordt samenvattend weergegeven wat de ontwikkelingen van de baten en lasten is. In *hoofdstuk 3* staan twee wat-vragen centraal: Wat willen we bereiken en Wat gaan we doen? De derde vraag Wat mag het kosten? wordt uiteengezet in hoofdstuk 4. Ook worden in hoofdstuk 4 de opbrengsten inzichtelijk gemaakt en de onttrekkingen uit de reserves. Hoofdstuk 5 bestaat uit de (verplichte) paragrafen. Het hoofdstuk gaat in op het weerstandsvermogen en de risicobeheersing, maar ook over de kapitaalgoederen en de financiering. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een paragraaf over de bedrijfsvoering. In de bijlagen wordt nader ingegaan op de deelnemersbijdrage, de formatie en de activa. Ook is de deelnemersbijdrage conform de voorschriften uit de BBV verdeeld over taakvelden.

2. Begroting in een oogopslag

2.1. Beleidskader: basis op orde en vertrouwen herstellen

In 2016 is er een onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de Omgevingsdienst. In dit rapport Evaluatierapport BMC staat aangegeven dat de OGD niet goed functioneert volgens de kwaliteitsnormen van het Rijk en de doelstellingen van de deelnemers. Om de situatie te keren is er een verbeterplan opgesteld. Dit plan is in september 2016 vastgesteld in het Algemeen Bestuur. 2018 is het laatste jaar om toe te werken naar de basis op orde, het herstellen van vertrouwen en het centraal stellen van de klant. Een spannend jaar, aangezien de Omgevingsdienst per 1 januari 2019 over wil gaan naar een product gestuurde organisatie (outputfinanciering), gefinancierd op basis van afname van producten.

Tijdens het schrijven van deze begroting heeft de dienst een aantal keer de krant gehaald. N.a.v. berichtgeving in de krant zijn er onder leiding van een externe gesprekleider gesprekken gevoerd met de organisatie. Deze gesprekken hebben geleid tot acht aanbevelingen die consequenties hebben voor het managementteam, het bestuur en de medewerkers, deze zijn verwerkt in een actieplan, welke is vastgesteld door het MT en het DB. We kunnen constateren dat de veranderingen die ook via het Verbeterplan worden uitgevoerd vragen om een goede begeleiding van medewerkers, waarbij het nodig is dat het management kan overzien wat de consequenties zijn van de veranderingen voor de dienst alsook voor de medewerkers, ze daarop begeleiden en faciliteren, waarbij het noodzakelijk is dat de opdrachtgevers de gemaakte afspraken in acht blijven nemen. Het betreft de volgende aanbevelingen die door bestuur en management zijn overgenomen:

1. Het MT dient zo snel mogelijk en overtuigend op orde gebracht te worden
2. Ernstige bezinning op cultuur
3. Betrokkenheid bij en over het Verbeterplan
4. Dialoog met organisatie
5. Herbeoordeling van personele bezetting in relatie tot werkdruk
6. Communicatie per direct verbeteren en professionaliseren
7. Aanvullend onderzoek integriteitskwestie afdeling P&O
8. Eigenaren en opdrachtgevers dienen hun positie te bepalen- meer eenduidigheid en conformeren aan het Verbeterplan

2.2. Financieel kader

Het financieel kader van de begroting 2018 bestaat uit het meerjarenperspectief van de ODG, de ontwikkeling van de deelnemersbijdrage en de ontwikkeling van het weerstandsvermogen.

Meerjarenperspectief

Zoals uit de onderstaande tabel blijkt laat het meerjarenperspectief een sluitende begroting zien voor de jaren 2018 – 2021. Hiervoor is incidenteel voor 2018 een onttrekking uit de reserves nodig. Na de tabel volgt een toelichting.

Begroting	2017	2017 na wijziging	2018	2019	2020	2021
Lasten	€ 15.186.000	€ 15.527.000	€ 16.474.000	€ 15.822.000	€ 16.111.000	€ 16.406.000
Baten	€ 15.186.000	€ 15.336.000	€ 15.599.000	€ 15.822.000	€ 16.111.000	€ 16.406.000
Resultaat voor bestemming	€ -	€ -191.000	€ -875.000	€ -	€ -	€ -
Mutatie reserves	€ -	€ -191.000	€ -875.000	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Op 25 november 2016 is de begroting 2017 door het AB vastgesteld. Besloten is een aantal incidentele uitgaven te dekken uit eenmalige opbrengsten en de post onvoorzien. Ook is het de budgetruimte voor het verbeterplan in de jaarschijf 2016 doorgeschoven naar 2017. Gelet op het incidentele karakter van deze begrotingswijziging voor 2017, is besloten om in deze begroting 2018 de wijzigingen ten opzichte van de primitieve begroting 2017 toe te lichten. Hierdoor is het mogelijk om meer zicht te krijgen op de structurele ontwikkelingen van de ODG. De begrotingswijziging van 25 november 2016 is voor de volledigheid als bijlage bijgevoegd.

De lasten stijgen in de begroting 2018 ten opzichte van de primitieve begroting 2017 met €1.288.000. De stijging valt uiteen in een drietal onderdelen:

- € 510.000 om verbeteringen uit het verbeterplan structureel in te bedden
- € 415.000 eenmalige uitgaven, zoals toegelicht in de kaderbrief voor mobiliteit en kennisontwikkeling van medewerkers.
- € 363.000 structurele kostenstijging. Dit hangt voor € 117.000 samen met extra inzet op projecten en meerwerk en lagere kosten voor de uitbetaling van toelagen. Hier staan extra opbrengsten tegenover. De overige € 246.000 betreft loon- en prijsstijgingen.

De baten stijgen in de begroting 2018 met € 413.000 ten opzichte van 2017.

- € 246.000 extra bijdrage van deelnemers voor de uitvoering van het takenpakket.
- € 117.000 bestaat uit extra opbrengsten voor projecten, meerwerk en een lagere vergoeding voor toelagen. De extra opbrengsten voor projecten en meerwerk zijn vergelijkbaar met omvang die is geraamd in de gewijzigde begroting 2017.
- € 50.000 eenmalige subsidie-inkomsten. Voor de investeringen in mobiliteit wordt subsidie bij het A&O fonds aangevraagd.

De bovenstaande kosten stijging van € 875.000 wordt incidenteel gedekt uit de reserves. Vanaf 2019 wordt deze structureel gedekt uit een hogere bijdrage van de deelnemers. Hieronder worden de consequenties toegelicht.

Ontwikkeling deelnemersbijdrage

In 2018 stijgt de deelnemersbijdrage ten opzichten van de primitieve begroting 2017 met 1,7%. Dit betreft het gewogen gemiddelde van 2,2% indexatie van de loonkosten en 0,6% van de materiele kosten.

Vanaf 2019 is in de primitieve begroting 2017 gepland dat de deelnemersbijdrage met € 474.000 daalt. Dit komt omdat de incidentele middelen die beschikbaar zijn gesteld voor het verbeterplan vervallen. Met het voorstel om de ondersteunende functie te versterken met € 510.000 komt deze geplande lagere bijdrage te vervallen. Afgezien van een correctie voor loon-en prijsstijgingen blijven de deelnemersbijdragen in de jaren erna nagenoeg gelijk aan 2018.

Ontwikkeling algemene reserve

Voor de dekking van de incidentele kosten voor het versterken van de ondersteunende functie worden middelen uit de reserves van de ODG in gezet. Om te kunnen bepalen of dat kan, is hieronder de ontwikkeling van de algemene reserve weergegeven. Bij de bestemming van het rekeningresultaat 2016 wordt aan het AB voorgesteld hiervoor een bestemmingsreserve Ondersteunde functies te vormen.

Ontwikkeling Algemene Reserve			
Algemene reserve 31-12-2016	€	777,000	
Rekeningresultaat 2016 (200k-400k)	€	300,000	+
Vrijval bestemingsreserves	€	795,000	+
Subtotaal	**€**	**1,872,000**	
VJR 2017	€	400,000	-
B2018: kaderbrief	€	365,000	-
B2018: structurele uitgaven	€	510,000	-
Subtotaal	**€**	**1,275,000**	
TOTAAL	**€**	**597,000**	

Hieronder lichten wij de bovenstaande tabel kort toe.

- De besluitvorming over de jaarrekening 2016 heeft nog niet plaatsgevonden. Bij het opstellen van de (concept) jaarrekening is de stand van de algemene reserve € 777.000. Uit de exploitatie blijkt dat het rekeningresultaat uitkomt tussen de € 200.000 en 400.000. In het bovenstaande overzicht is uitgegaan van de gemiddelde stand van € 300.000. Hierop wordt nog een accountantscontrole toegepast, en deze cijfers zijn dus nog niet definitief.

- Bij het opstellen van de jaarrekening is verder kritisch gekeken naar de verschillende bestemmingsreserves. Enkele van deze bestemmingsreserves kunnen komen te vervallen omdat de werkzaamheden en/of projecten zijn afgerond of zo goed als afgerond zijn. De verwachting is dat daardoor een bedrag van € 795.000 kan komen te vervallen.

- In totaal komt de algemene reserve, op basis van het verwachte rekeningresultaat en vrijval van bestemmingsreserves, uit op € 1.872.000. Dat is meer dan maximaal in de regeling van de ODG is toegestaan. In de GR staat dat de algemene reserve maximaal 5% van de jaaromzet bedraagt.

- Met het versterken van de ondersteunende functie wordt, indien daartoe bij de begroting 2018 wordt besloten, al in 2017 gestart. In de bovenstaande tabel hebben wij rekening gehouden met een benodigd bedrag van € 400.000. Net als de jaarrekening wordt hiervoor een separaat voorstel aan het Algemeen Bestuur aangeboden.

- Voor de incidentele en structurele extra uitgaven is, zoals hiervoor reeds is toegelicht, in 2018 een onttrekking aan de algemene reserve voorzien van €875.000 (€ 365.000 en € 510.000).

- In totaal wordt de komende twee jaren (2017 en 2018) daarmee € 1.275.000 aan de algemene reserve onttrokken.

Op basis van de bovenstaande ontwikkelingen en met de bestemming van het positieve saldo van de jaarrekening in ons achterhoofd, komt de algemene reserve uit op € 597.000. Dit is voldoende voor de afdekking van de risico's (zie ook paragraaf weerstandsvermogen) en blijft deze binnen het gestelde maximum van 5% van de jaaromzet.

3. Programmabegroting

3.1. Wat willen we bereiken?

De Omgevingsdienst verzorgt de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu, bouwen en wonen in opdracht van 23 gemeenten in Groningen en de provincie Groningen. De Omgevingsdienst wil haar taken op een kwalitatieve en uniforme wijze uitvoeren, door te voldoen aan de landelijke kwaliteitscriteria en alle belangrijke wet- en regelgeving en (flexibel) in kunnen spelen op de veranderingen die op onze opdrachtgevers en ons als dienst afkomen.

Ons kompas en drijfveer bij de uitvoering van deze taken, staat omschreven in het Verbeterplan dat op 16 september 2016 is vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Wat wij willen dat anderen van ons ervaren, onze drijfveer en ons kompas, verwoorden wij als volgt:

"In alles wat wij doen, dragen we bij aan een veilige schone leefomgeving in onze regio"

Wij zijn een:
"Een onafhankelijke betrouwbare kennispartner, die de klant centraal stelt"

Wij doen dat door inwoners, bedrijven en overheden op een efficiënte wijze, proactief en met een transparante afweging van belangen te adviseren bij het inrichten van de leefomgeving.
Wij geven de leefomgeving een eigen stem.

Om dit te kunnen realiseren is een Verbeterplan opgesteld, waarin een aantal projecten staan uitgewerkt die een bijdrage moeten leveren om kwalitatief goede uitvoering te geven aan de VTH-taken én dat er uniform en efficiënt gewerkt wordt. Naast het Verbeterplan is een aantal ontwikkelingen die op onze organisatie afkomt:

1. De verdere implementatie van het zaaksysteem LOS;
2. Veranderingen in personele aangelegenheden;
3. Veranderingen in taken en veranderende wet- en regelgeving; en
4. Voorbereidingen voor de overgang naar een product gestuurde organisatie.
5. Interne ontwikkelingen cultuur, houding, gedrag =Actieplan MT

2018 is het laatste jaar om toe te werken naar de basis op orde, het herstellen van vertrouwen en het centraal stellen van de klant. Een spannend jaar, aangezien de Omgevingsdienst per 1 januari 2019 over wil gaan naar een product gestuurde organisatie (gefinancierd op basis van output). Het verder standaardiseren en uniformeren van onze producten en diensten en daarmee ook de uitvoering van onze werkzaamheden is nodig voor het zijn van een product gestuurde organisatie.

3.2. Wat gaan we doen?

In de vorige paragraaf is beschreven dat de Omgevingsdienst in 2018 met een aantal ontwikkelingen te maken gaat krijgen. In deze paragraaf wordt per onderdeel aangegeven welke ontwikkelingen van invloed zijn op de begroting 2018.

1. Uitvoering geven aan het Verbeterplan

Ook in 2018 zal verder uitvoering worden gegeven aan het Verbeterplan. Een van de doelen van het Verbeterplan, programma 1 'de basis op orde', is om het werk meer te uniformeren en te standaardiseren, zodat we ons stap voor stap ontwikkelen tot een betrouwbare onafhankelijke kennispartner waarbij de klant centraal staat. In 2018 wordt proefgedraaid met de productbegroting, uurtarieven en kengetallen. Hiervoor worden in 2017 al de nodige voorbereidingen getroffen, waaronder het beschrijven van de producten en diensten in de PDC-matrix en het ontwikkelen van kengetallen. Het opstellen van deze kengetallen wordt in overleg met de deelnemers en medewerkers van de ODG gedaan. Op basis van de ervaringen die in 2017 worden opgedaan worden de uurtarieven en kengetallen opgesteld en waar nodig bijgesteld in 2018. Het is nodig om onze medewerkers bij dit proces, om te komen tot meer uniformering en standaardisering, te ondersteunen. Dit willen we o.a. doen door hen te begeleiden via opleidingen en datgene wat is afgesproken in het Actieplan MT.

Een ander project in programma 1 van het Verbeterplan is 'het herijken van de ondersteunende faciliteiten'. Onze medewerkers ervaren op dit moment beperkingen aan de kwaliteit van het gebouw, zowel qua klimaat als qua interactie, het elkaar opzoeken en integraal werken. In 2017 wordt een business case opgesteld voor wat betreft onze huisvesting. Op basis daarvan zullen keuzes moeten worden gemaakt. Om in de toekomst ook meer als een kennispartner te kunnen acteren worden dient voldoende in medewerkers te worden geïnvesteerd.

Programma 2 van het Verbeterplan, de klant centraal, gaat over wat er moet veranderen in de cultuur, houding en gedrag om ook daadwerkelijk de klant centraal te stellen. Een van de onderdelen is het uitvoeren van Actieplan MT. In 2017 worden hier de nodige maatregelen voor uitgevoerd, . De ambitie is om de organisatie niet alleen top-down aan te sturen, maar ook bottom-up te laten ontstaan, waarbij medewerkers verantwoordelijk zijn voor hun eigen veranderingen en gestimuleerd worden door de organisatie om een bijdrage in het veranderproces te leveren.

Tot op heden was het Verbeterplan vooral een programma wat gericht was om de opdrachtgevers/ eigenaren te faciliteren in uniforme werkwijze, productie, opdrachten, programma en rapportages. In 2017 zullen meer en meer deelprojecten met medewerkers en deelnemers worden vormgegeven, en nadruk komen te liggen op programma 2 van het Verbeterplan. In 2018 wordt ervaring opgedaan met de nieuwe manieren van werken.

2. Implementatie van het zaaksysteem LOS

Het LOS is in gebruik genomen. Hiermee heef de initiële inrichting plaats gevonden. In 2017 worden projectmatig nog een aantal zaken gerealiseerd, maar de focus zal liggen op het inrichten van de beheerorganisatie. Daar waar voorheen een de verlengende kabel gebruikt werd (die beheerd werd door de bevoegde gezagen), wordt nu het LOS gebruikt en wordt dit beheerd door de gezamenlijke diensten (RUD Drenthe en de Omgevingsdienst). Dit vraagt dat in 2017 helder wordt wat de beheersinspanning wordt voor de komende jaren en er gedegen ervaring wordt opgedaan in het beheer van het belangrijkste hulpmiddel van de diensten. 2018 zal in teken staan van het verder professionaliseren van het beheer en een volwassen beheerorganisatie worden. Informatiemanagement zal verder ingericht worden en vraagstukken als de aankomende omgevingswet, optimaliseren van informatie in de keten komen op de agenda te staan voor 2018.

3. Veranderingen in personele aangelegenheden

In 2017 zal het huidige functiehuis worden geëvalueerd, waarnaar vervolgens keuzes gemaakt moeten worden omtrent de herinrichting. Dit moet in 2018 leiden tot het herzien van alle nieuwe (tijdelijke) functies, een evaluatie van de topstructuur en een herijking van het functiegebouw. Dit zal er ook toe

moeten leiden dat de omvang van de ondersteunende functies in overeenstemming wordt gebracht met de eisen die aan de uitvoering van deze taken worden gesteld.

Om meer bij te dragen in het motiveren en ontwikkelen van medewerkers in een lerende omgeving worden in 2017 de voorbereidingen gestart voor het werken met een nieuwe methodiek voor het beoordelen van medewerkers. De kwaliteitscriteria die voor de uitvoering van de taken van de ODG voor functionarissen gelden dienen daar ook geborgd in te worden. Onderdeel daarvan is dat de organisatie een opleidingsplan heeft voor medewerkers. Het streven is om in 2018 te werken overeenkomstig deze methodiek.

4. Veranderingen in taken en wet- en regelgeving

De verwachting is dat in 2018 wijzigingen optreden door veranderingen in taken en wet- en regelgeving. Zo treedt in 2017 het wijzigingsbesluit Omgevingsrecht in werking. De implementatie daarvan zal in 2017 en wellicht ook in 2018 plaatsvinden. Wij zijn met onze opdrachtgevers in gesprek om inzichtelijk te maken wat nodig is op basis van deze wet- en regelgeving en stellen hiervoor een plan van aanpak op.

Door de inwerkingtreding van de nieuwe Wet Natuurbescherming heeft de provincie, de gemeenten en de Omgevingsdienst een grotere rol bij de uitvoering van natuurwetgeving- en beleid gekregen. Om deze taken kwalitatief goed uit te kunnen voeren gaan wij in 2018 onze medewerkers extra opleiden en investeren in kennisontwikkeling.

De Omgevingswet heeft naar het zich laat aanzien grote impact. Deze wet treedt naar verwachting in 2019 in werking. In samenspraak met onze deelnemers zal in 2018 meer duidelijkheid moeten bestaan over wat de OD Groningen daarin kan betekenen en wat de wensen zijn vanuit onze deelnemers. Wat wij concreet gaan doen is op dit moment nog onduidelijk.

Een groot project dat in 2024 gerealiseerd moet zijn is meer kwaliteit en samenhang te realiseren in de gegevensvoorziening. Daarbij wordt niet langer gewerkt vanuit aparte systemen, maar vanuit één samenhangend, vraag gestuurd stelsel met één overkoepelende visie: de Laan van de Leefomgeving. Dit is een denkbeeldige Laan met verschillende huizen waar goede en betrouwbare informatie in te vinden is. We noemen dit informatiehuizen. Ook wordt gewerkt aan een tweede laan: de zogenoemde Laan van de regelgeving. Daar is informatie over de verschillende regels te vinden. Deze twee lanen worden goed met elkaar verbonden. Op deze manier is alle informatie op een snelle, handige en gemakkelijke manier te vinden op het internet. Dit is een tour de force waarbij in 2024 alle overheden digitaal op elkaar aangesloten moeten zijn.

Vanaf 2024 zijn asbestdaken die in contact staan met de buitenlucht verboden. In ons werkgebied zijn nog veel asbestdaken aanwezig. Samen met onze opdrachtgevers moeten wij projectmatig toewerken naar 2024.

In het Nationaal Energieakkoord is afgesproken dat bedrijven energiebesparende maatregelen die zich binnen vijf jaar terugbetalen moeten implementeren.
Het doel van het plan van aanpak energiebesparing bij bedrijven is dat bedrijven en instellingen energie gaan besparen door minimaal de voor hen wettelijk verplichte maatregelen te nemen. Dit zijn alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of korter.

Het ministerie van I&M heeft landelijk 20 fte aan middelen beschikbaar gesteld voor extra toezicht op energiebesparing in 2017 en 2018. De insteek van de aanpak is het uitvoeren toezicht met daarbinnen ruime aandacht voor voorlichting aan bedrijven over energiebesparing.

Op basis van de '20 fte regeling' zal de Omgevingsdienst Groningen in 2017 en 2018 starten met energietoezicht bij de volgende branches: onderwijsinstellingen, kantoren en sportinstellingen (Wm en EED). Alle gemeenten worden bezocht om te bespreken welke bedrijven gecontroleerd zullen worden. Ook wordt hun ambitie geïnventariseerd waarna bepaald kan worden hoeveel bedrijven in welke gemeenten gecontroleerd gaan worden. Na deze ronde kan de definitieve werkopgave worden bepaald.

Ook gaat de Omgevingsdienst Groningen in 2017 en 2018 aan de slag met energietoezicht bij provinciale inrichtingen. Het gaat om ruim 70 inrichtingen, veelal type C (omgevings-vergunningplichtig). Een aantal hiervan valt onder MJA, ETS of MEE.

Er wordt een projectteam Energie gevormd met daarin toezichthouders en/of specialisten op het gebied van energie, een projectleider/kwartiermaker en projectondersteuners. De leden van het projectteam moeten nog benoemd worden.

5. Risico gestuurd werken

De mogelijkheid om risico gestuurd werken in te voeren voor de activiteit milieu (VVL en Toezicht) wordt in 2018 onderzocht. Als uit het onderzoek blijkt dat deze werkwijze te realiseren is, dan kan het resultaat zijn dat kan dit leidt tot meer gerichte inzet of tot een positief effect op (een deel van) de kentallen van VVL milieu of T&H milieu.

6. Voorbereidingen voor de overgang naar een product gestuurde organisatie

De Omgevingsdienst wil per 1 januari 2019 over gaan naar een product gestuurde organisatie (gefinancierd op basis van output). In 2018 zullen de voorbereidingen hiervoor starten. We gaan proefdraaien met de productbegroting, het uurtarief en de kengetallen. Dit wordt een exercitie tussen de eigenaren en de medewerkers van de Omgevingsdienst, waarbij mogelijk opnieuw aan de knoppen gedraaid moet worden van het uurtarief of de kentallen.

Bij de start van de Omgevingsdienst in 2013 is de omvang van de ondersteunende functies laag ingeschat en door gebrekkige sturing in voorgaande jaren heeft dit geleidt tot achterstanden en slecht ingerichte werkprocessen, met als gevolg dat sturingsinformatie voor opdrachtgevers en het primair proces moeizaam tot stand komt. Tot en met 2019 investeert de Omgevingsdienst aanvullend in het wegwerken van achterstanden en het optimaliseren van (werk)processen.

4. Financiële begroting

4.1. Uitgangspunten

Voor de financiële begroting 2018-2021 gelden de volgende uitgangspunten.

1. In de begroting 2018 wordt voor de laatste keer van een inputfinanciering uitgegaan. Vanaf 2019 wordt naar verwachting de financiering van de ODG aangepast naar outputfinanciering. Uitgangspunt in de begroting 2018 is dat de invoering van output financiering in de jaarschijf 2019 niet leidt tot aanpassingen van de kosten en opbrengsten. Het is mogelijk dat er verschuivingen tussen de deelnemers (voor of nadeel) ontstaan.
2. In de begroting 2018 is ervoor gekozen om structureel de ondersteunende functies te versterken, zodat de aanpassingen uit het verbeterplan ook goed geborgd kunnen worden. Hieraan zijn twee belangrijke voorwaarden verbonden:
    a. Afspraak is dat eind 2019 deze investering in de ondersteunende functie worden geëvalueerd. Bezien wordt dan of en in welke mate efficiency kan worden ingeboekt.
    b. Indien er de komende jaren een positieve rekeningresultaat wordt gerealiseerd, en de continuïteit van de ODG is financieel voldoende gewaarborgd, dan vloeien deze positieve rekeningresultaten terug naar de deelnemers.
3. Voor loon- en prijsstijgingen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:
    a. Vanaf 2018 en navolgende jaren is de raming van loonkosten gebaseerd op de indexcijfers van het jaar 2016 (t-2) van het CPB voor overheidsconsumptie beloning werknemers. De indexatie is 2,2%.
    b. De indexatie van de materiele kosten is gebaseerd op de overheidsconsumptie netto materieel (IMOC) van het jaar 2016 (t-2) van het CPB. De indexatie is 0,6%.
    c. Peildatum voor het vaststellen van de indexcijfers van het CPB is december 2016;
4. De Omgevingsdienst is de BRZO-RUD voor Noord-Nederland. We zijn verantwoordelijk voor de coördinatie van de vergunningverlening-, toezicht-, en handhavingstaken Wabo en BRZO voor complexe bedrijven die extra toezicht behoeven op het gebied van veiligheid. De Omgevingsdienst Groningen ontvangt jaarlijks een projectfinanciering van het ministerie van I&M om de kwaliteit van uitvoering van de BRZO-taken een impuls te geven. Omdat de financiering van het ministerie van I&M voor 2017 en 2018 naar beneden is bijgesteld ten opzichte van voorgaande jaren wordt nu met de provincies gesproken over aanvullende financiering. Voor 2017 en 2018 is de verwachting dat de bijdrage van het ministerie van I&M €216.000 bedraagt. De komende maanden moet duidelijk hoe hoog de extra bijdrage van de provincies gaat worden en wat dit specifiek voor de Omgevingsdienst Groningen betekent.
5. Per 1 januari 2014 is het bevoegd gezag van een aantal van de provinciale inrichtingen overgedragen van de provincie naar de gemeenten. Financieel leidt dit tot een herverdeling tussen het Provinciefonds en het Gemeentefonds. Dit betekent dat de bijdrage van Provincie vanaf 2018 met €2.902.000 wordt verlaagd. Hiertegenover staat vanaf 2018 hogere bijdragen van de gemeenten die oplopen naar € 2.902.000. Deze verschuiving is in een aparte kolom opgenomen in het kostenverdelingsmodel, zodat het effect per deelnemer zichtbaar wordt. Voor de Omgevingsdienst is dit budgetneutraal.
6. In de begroting 2018 en de meerjarenbegroting zijn, conform de uitgangspunten in het Bedrijfsplan, de kosten opgenomen voor vergoedingen aan personeel horende bij uitlooprangen en eventuele garantietoelagen. De Omgevingsdienst berekent deze kosten door aan de deelnemers die personeel hebben overgedragen die recht hebben op vergoeding van uitlooprang en eventuele garantietoelagen.

7. In de begroting 2018 zijn de kosten voor het Verbeterplan (jaarschijf 2018) van € 474.000 meegenomen. Daarna komt de bijdrage voor het Verbeterplan te vervallen.
8. De formatie van het primaire proces is voor 2018 begroot op 136,2 fte. Deze is met 0,9 fte gestegen ten opzichte van 2017 in verband met extra inzet op projecten en meerwerk. De formatie van de ondersteunende formatie heeft een omvang van 34,1 fte. Deze formatie is met 7 fte gestegen. Dit betreft voor structurele uitbreiding van de ondersteuning 5fte, en het ramen van de extra formatieruimte die ontstaat door de inzet op projecten en meerwerk, 2 fte.
9. Voor onvoorzien is een stelpost opgenomen van € 100.000 per begrotingsjaar.

4.2. Financiële meerjarenbegroting 2018-2021

In het onderstaande overzicht staat de financiële meerjarenbegroting.

Financiele begroting	2017	2017 na wijziging	2018	2019	2020	2021
Lasten						
1 personeel primair proces	€ 9.756.000	€ 9.926.000	€ 10.171.000	€ 10.286.000	€ 10.492.000	€ 10.712.000
2 materieel primair proces	€ 676.000	€ 676.000	€ 556.000	€ 484.000	€ 487.000	€ 490.000
3 verbeterplan	€ 474.000	€ 665.000	€ 474.000	€ -	€ -	€ -
4 overhead	€ 4.018.000	€ 4.072.000	€ 5.050.000	€ 4.829.000	€ 4.908.000	€ 4.979.000
5 toelagen	€ 163.000	€ 163.000	€ 123.000	€ 123.000	€ 124.000	€ 125.000
6 onvoorzien	€ 100.000	€ 26.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Totaal	€ 15.186.000	€ 15.527.000	€ 16.474.000	€ 15.822.000	€ 16.111.000	€ 16.406.000
Baten						
7 opbrengsten	€ 15.186.000	€ 15.336.000	€ 15.599.000	€ 15.822.000	€ 16.111.000	€ 16.406.000
Resultaat voor bestemming	€ -	€ -191.000	€ -875.000	€ -	€ -	€ -
8 mutaties reserves	€ -	€ 191.000	€ 875.000	€ -	€ -	€ -
Resultaat na	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

In totaal stijgen de lasten in de begroting van 2018 met € 1.288.000 ten opzichte van de primitieve begroting 2017. De baten stijgen met €413.000. Het verschil tussen de baten en lasten van € 875.000 wordt gedekt door een beroep te doen op de reserves. Meerjarig is de begroting structureel in evenwicht.

1. Personeel primair proces

De kosten voor het personeel primair proces bestaan uit de salarislasten, inhuur en vervoerskosten. De kosten stijgen ten opzichte van 2017 in 2018 met € 415.000. De kostenstijging valt uiteen in de volgende componenten:

Inzet projecten en meerwerk	structureel	€	67.000
Indexatie lonen	structureel	€	257.000
Inzet accountmanagement	structureel	€	58.000
Reiskosten	structureel	€	33.000
Totaal		€	415.000

Toelichting:
De extra inzet op projecten en meerwerk betreft 0,9 fte, € 67.000. Hiertegenover staan ook extra inkomsten. Daarnaast is rekening gehouden met een indexatie van de lonen (257.000), een hogere inschaling van de accountmanager (58.000) en hogere reiskosten (33.000). Deze hogere kosten bestaan uit kosten voor dienstreizen en gebruik van de OV businesscard. Deze kosten waren in de begroting 2017 meegenomen onder de materieel primair proces.

2. Materieel primair proces

De materiele kosten van het primair proces dalen met € 120.000 van € 676.000 in 2017 naar € 556.000 in 2018.

Expertise risicogestuurd toetsen, omgevingswet	eenmalig	€	75.000
Reiskosten	structureel	€	-83.000
LOS van ontwikkel- naar beheerfase	structureel	€	-112.000
Totaal		€	-120.000

Toelichting:

- Om goed voorbereid zijn om wijzigingen in wet- en regelgeving wordt er eenmalig €75.000 gereserveerd voor de opbouw van expertise op het terrein van risico gestuurd toetsen milieu en de Omgevingswet. Het doel is dat we hierdoor efficiënter werken.
- De vervoerskosten zijn € 83.000 lager. Dit verschil bestaat uit een verschuiving van € 33.000 reiskosten naar personeel primair proces en € 50.000 lagere vergoedingen aan medewerkers die hun eigen auto zakelijk voor de ODG gebruiken. Deze vergoedingen zijn naar beneden bijgesteld op basis van een eerste analyse van de jaarrekening 2016.
- Het LOS gaat van ontwikkel naar beheerfase. Hierdoor dalen de kosten voor de afname van de applicatie. De geraamde afname van € 112.000 is gebaseerd op de contractuele verplichtingen die zijn aangegaan met de leverancier.

3. Verbeterplan

Voor 2018 is € 474.000 beschikbaar voor het Verbeterplan. Dit budget is gevormd door 50% van de oorspronkelijke efficiencytaakstelling terug te draaien. Vanaf 2019 zijn is de ondersteunende functie structureel versterkt zodat de maatregelen uit het Verbeterplan kunnen worden geborgd.

4. Overhead

Conform de eisen van de BBV wordt hieronder een overzicht gegeven van de overhead. Het betreft de structurele kosten van de ondersteunende functies (formatie) maar ook de kosten voor systemen en gebouwen. Verder zijn een aantal incidentele kosten opgenomen voor mobiliteit en opleidingen.

Overhead	2017	2017, na wijziging	2018	2019	2020	2021
Management	€ 913.000	€ 967.000	€ 1.313.000	€ 1.055.000	€ 1.078.000	€ 1.102.000
Ondersteuning	€ 649.000	€ 649.000	€ 716.000	€ 690.000	€ 696.000	€ 707.000
P&O	€ 630.000	€ 630.000	€ 688.000	€ 680.000	€ 688.000	€ 696.000
F&C	€ 361.000	€ 361.000	€ 462.000	€ 470.000	€ 478.000	€ 486.000
I&A	€ 706.000	€ 706.000	€ 995.000	€ 1.049.000	€ 1.077.000	€ 1.089.000
Communicatie	€ 84.000	€ 84.000	€ 90.000	€ 92.000	€ 94.000	€ 95.000
Huisvesting	€ 472.000	€ 472.000	€ 548.000	€ 552.000	€ 556.000	€ 561.000
Organisatie	€ 201.000	€ 201.000	€ 239.000	€ 240.000	€ 242.000	€ 243.000
Eindtotaal	€ 4.018.000	€ 4.072.000	€ 5.050.000	€ 4.829.000	€ 4.908.000	€ 4.979.000

De kosten voor de overhead stijgt met € 1.032.000 in 2018. Hierna dalen de kosten. De mutaties wordt veroorzaakt door incidentele factoren (€ 340.000), structurele versterking van de ondersteunende functie (€ 510.000) en reguliere loon- en prijsstijgingen (€ 182.000).

Incidenteel

Mobiliteit	eenmalig	€	280.000
Opleiding natuurbescherming	eenmalig	€	15.000
Informatiemanager ism RUD Drenthe	structureel	€	45.000
Totaal		€	340.000

- De incidentele kosten betreft allereerst een reservering voor opleiding / mobiliteit van € 280.000 (verantwoord bij management). Hiertegen staat bij de baten een subsidie van € 50.000 van het A&O fonds.
- Daarnaast wordt aan het P&O budget 15.000 toegevoegd voor scholing voor de Wet Natuurbescherming.
- Samen met de RUD Drenthe wordt geïnvesteerd in extra inzet voor de kwaliteitsverbetering van het informatiemanagement van € 45.000. De kosten hiervoor zijn incidenteel aangemeld in de kaderbrief. Om de ondersteunende functies te versterken voor structurele inbedding verbeterplan' is dit eenmalige bedrag vanaf 2018 structureel in de begroting opgenomen.

Structurele inbedding verbeterplan

De ondersteuning van de Omgevingsdienst wordt versterkt om ervoor te zorgen dat de maatregelen uit het verbeterplan structureel worden geborgd. Met deze uitbreiding komt de ondersteuning op een niveau die aansluit bij de reguliere omvang van soortgelijke uitvoeringsorganisaties. Het betreft de volgende maatregelen:

Directiesecretaris	1 fte	€	97.000
Beleidsmedewerker P&C	1 fte	€	86.000
Informatieanalist	1 fte	€	97.000
Informatiemanager	1 fte	€	52.000
Facilitair medewerker	1 fte	€	68.000
Investering en beheer fall back optie		€	35.000
Overig		€	75.000
Totaal	5 fte	€	510.000

Toelichting

- Het betreft in totaal een uitbreiding van 5 fte, € 400.000.
- Daarnaast wordt er € 35.000 geïnvesteerd in een fall back optie voor ICT. Als door een incident de servers op het provinciehuis niet meer bereikbaar zijn, dan heeft de Omgevingsdienst in tegenstelling tot de provincie geen achtervang geregeld. Het risico is dat medewerkers gedurende langere tijd (weken) niet bij gegevens kunnen. Met het geld kan de eenmalige investering en de beheerkosten worden betaald.
- Ook is € 75.000 beschikbaar voor overige maatregelen. Vanaf 2019 wordt dit bedrag voor € 45.000 ingezet voor de 0,5 fte informatiemanager, waarvoor in 2018 incidenteel geld beschikbaar is gesteld bij de kaderbrief.

Reguliere loon- en prijsstijgingen

Opleidingsbudget	structureel	€	28.000
Accountant	structureel	€	5.000
Kapitaalslasten investeringen voorgaande jaren	structureel	€	27.000
Investeringen in applicaties	structureel	€	50.000
Uitbreiding formatie agv meerwerk en projecten	structureel	€	20.000
Indexatie lonen	structureel	€	52.000
Totaal		€	182.000

Toelichting:

- Het opleidingsbudget is 2% van de loonsom. Deze stijgt en als gevolg hiervan stijgt het opleidingsbudget met € 28.000.
- Accountant: het (landelijk) beeld is dat er steeds minder aanbieders zijn die overheden willen controleren en dat de prijzen stijgen.

- Als gevolg van investeringen in voorgaande jaren stijgen de kapitaalslasten met € 27.000. Een uitsplitsing van de activa is in de bijlage opgenomen.
- Er is een structureel € 50.000 opgenomen voor de uitbreiding van het aantal beschikbare applicaties (gereedschapskist).
- Doordat de inzet op projecten en meerwerk 0,9 fte hoger is dan in 2017, ontstaat er ook meer formatieruimte in de ondersteuning. Dit betreft € 20.000.
- Tot slot is in de raming rekening gehouden met € 53.000 indexering van de loonkosten

5. Toelagen

Conform de uitgangspunten in het Bedrijfsplan behouden medewerkers die zijn overgedragen van een deelnemer aan de Omgevingsdienst, hun recht op de vergoeding horende bij uitlooprangen en eventuele garantietoelagen. De kosten hiervan komen voor rekening van de betreffende deelnemer en zij hebben deze kosten dan ook (eerder) al in hun begroting opgenomen.

6. Onvoorzien

Voor onvoorzien is net als in voorgaande jaren € 100.000 beschikbaar. Dit budget wordt niet geïndexeerd.

7. Opbrengsten

De opbrengsten van de Omgevingsdienst bestaan uit de bijdrage van de deelnemers voor het ingebrachte takenpakket, projectinkomsten, meerwerkopdrachten, overige inkomsten en een tijdelijke bijdrage van het AO-fonds voor mobiliteit.

Baten	2017	2017, gewijzigd	2018	2019	2020	2021
Ingebrachte takenpakket	€ 14.513.000	€ 14.513.000	€ 14.759.000	€ 15.039.000	€ 15.315.000	€ 15.598.000
Projecten	€ 474.000	€ 624.000	€ 544.000	€ 547.000	€ 557.000	€ 568.000
Meerwerk	€ 29.000	€ 29.000	€ 116.000	€ 106.000	€ 107.000	€ 108.000
Toelagen	€ 163.000	€ 163.000	€ 123.000	€ 123.000	€ 124.000	€ 125.000
Overig	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000
Bijdrage mobiliteit			€ 50.000			
Totaal	€ 15.186.000	€ 15.336.000	€ 15.599.000	€ 15.822.000	€ 16.110.000	€ 16.406.000

Toelichting

- In bijlage 1 is de bijdrage voor het ingebrachte takenpakket per deelnemer uiteengezet. De totale kosten voor het ingebrachte takenpakket stijgen in 2018 ten opzichte van 2017 met €246.000. Dit is een stijging van 1,7%.
- De Omgevingsdienst verwacht inkomsten van € 660.000 uit projecten en meerwerkopdrachten. Dit is een stijging met € 157.000. De omvang is vergelijkbaar zijn met de bijgestelde raming van 2017.
- Zoals bij de kosten toegelicht worden toelagen in rekening gebracht bij deelnemers. De raming hiervan is € 123.000. Voor de Omgevingsdienst is dit budgetneutraal.
- De overige inkomsten zijn € 7.000. Zij hebben betrekking op een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen.
- Voor de uitgaven met betrekking tot mobiliteit van € 280.000 wordt rekening gehouden met een subsidie van het A&O fonds van € 50.000. Wordt deze subsidie niet gerealiseerd, dan wordt het budget voor mobiliteit verlaagd.

8. Onttrekking reserves

In 2018 wordt er € 875.000 onttrokken aan de reserves. Dit betreft € 365.000 aan incidentele uitgaven, zoals deze reeds zijn aangegeven in de kaderbrief. Daarnaast wordt voorgesteld om in 2018 de maatregelen voor de structurele inbedding uit het Verbeterplan van € 510.000 te dekken uit de reserves van de Omgevingsdienst.

De incidentele uitgaven van € 365.000 zijn hieronder uitgesplist. Voor de uitsplitsing van de structurele uitgaven voor inbedding van het verbeterplan, wordt verwezen naar de toelichting van de overheadkosten.

Expertise risicogestuurd toetsen, omgevingswet	eenmalig	€ 75.000
Mobiliteit	eenmalig	€ 230.000
Informatiemanager ism RUD Drenthe	eenmalig	€ 45.000
Opleiding natuurbescherming	eenmalig	€ 15.000
Totaal		€ 365.000

5. Paragrafen

In de BBV zijn meerdere verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de Omgevingsdienst. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid en verbonden partijen niet opgenomen. Hieronder staan de paragrafen:

1. Weerstandvermogen en risicobeheersing;
2. Kapitaalgoederen;
3. Financiering;
4. Bedrijfsvoering.

5.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf weerstandsvermogen wordt beschreven in welke mate de weerstandscapaciteit toereikend is om eventuele risico's op te vangen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, op te kunnen vangen.

Weerstandsvermogen

In de gemeenschappelijke regeling en de nota reserves en voorzieningen is bepaald dat het weerstandsvermogen bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien.

- De algemene reserve mag maximaal 5% van de jaaromzet mag bedragen. Voor het jaar 2018 betekent dit maximaal een bedrag van afgerond € € 823.000 is.
- De post onvoorzien is geraamd op € 100.000.

In het onderstaande overzicht is de ontwikkeling van het weerstandsvermogen weergegeven. Hierbij is rekening gehouden met de jaarrekening 2016, waarbij een positief rekening resultaat wordt verwacht en waarbij voorgesteld wordt om reserves vrij te laten vallen waarvoor geen bestedingsdoel meer is. Ook is rekening gehouden met een extra aanmelding bij de voorjaarsnota 2017 om reeds in 2017 te zorgen voor een structurele inbedding van de maatregelen die voortvloeien uit het verbeterplan. Beide onderdelen worden via separate voorstel bij de behandeling van de jaarrekening aan het Algemeen Bestuur aangeboden.

Ontwikkeling weerstandsvermogen			
Algemene reserve 31-12-2016	€	777.000	
Onvoorzien	€	100.000	+
Rekeningresultaat 2016 (200k-400k)	€	300.000	+
Vrijval bestemingsreserves	€	795.000	+
VJR 2017	€	400.000	-
B2018: kaderbrief	€	365.000	-
B2018: structurele uitgaven	€	510.000	-
Totaal	**€**	**697.000**	

De totale omvang van het weerstandsvermogen is dus € 697.000. Dit is minder van 5% van de jaaromzet. Het maximum van de algemene reserve bedraagt bij de begroting 2018 maximaal € 923.000 (inclusief € 100.000 onvoorzien)..

Risico's

De belangrijkste financiële risico's van de Omgevingsdienst zijn:

1. Aflopende contracten: voor de uitvoering van de financiële administratie, treasury, personeelsadministratie en ICT zijn contracten afgesloten met de provincie Groningen. Deze contracten lopen eind 2018 af. De opzeggingstermijn is 1 jaar. In 2017 zal de Omgevingsdienst een nieuwe uitvraag doen. Het risico bestaat dat dit tot verhoogde kosten leidt. Het maximale risico wordt geraamd op € 150.000.
2. Personeelsverloop en ziekte: de werkdruk binnen de Omgevingsdienst is hoog. Naast het reguliere werk worden veranderingen doorgevoerd in het kader van het verbeterplan. Het risico is dat de Omgevingsdienst extra moet inhuren door personeelsverloop en ziekte. Om het risico te beheersen vindt er regelmatig afstemming plaats tussen het Dagelijks Bestuur, de directie, het management, samen met de Ondernemingsraad. Het risico word geraamd op 2% van de totale loonkosten.
3. Verbeterplan: in het kader van het Verbeterplan worden er voorstellen uitgewerkt ten aanzien van digitale informatiesystemen, huisvesting en functiehuis. Hieraan zitten mogelijk kosten verbonden die hieronder opgenomen zijn als risico:
    a. Op 1 januari 2018 bedraagt de boekwaarde aan de Lloydsweg € 588.000. Bij een afweging zal deze boekwaarde moeten worden meegenomen en worden afgezet tegen de investeringen die nodig zijn in het gebouw. Daarnaast zal er sprake zijn van verhuiskosten, reiskostenvergoeding en inrichting van een nieuwe plek. Deze afweging zal in een business case worden afgewogen. Onderdeel van deze business case zijn de eenmalige investeringen en desinvesteringen die dan moeten plaatsvinden.
    b. Voor digitale informatiesystemen wordt rekening gehouden met een maximale uitgave van € 50.000.
    c. Het risico bestaat dat met het aanpassen van het functiehuis er een verhoging ontstaat. In de risicoanalyse wordt uitgegaan van maximaal 10 functies die met 1 schaal worden verhoogd.

In de onderstaande matrix is het maximale bedrag weergegeven en de kans. Hierbij hanteert de Omgevingsdienst 3 categorieën: 25%, 50%, 75%.

Risico-analyse	Bedrag	Kans	Bedrag
1. Aflopende contracten P-F-I	€ 150,000	50%	€ 75,000
2. Personeelsverloop en ziekte	€ 250,000	50%	€ 125,000
3.a Huisvesting, incidenteel	€ 588,000	25%	€ 147,000
3.a Huisvesting, structureel	€ 150,000	25%	€ 37,500
3.b Digitale informatiesystemen	€ 50,000	50%	€ 25,000
3.c Aanpassen functiehuis	€ 50,000	75%	€ 37,500
Totaal			**€ 447,000**
Weerstandsvermogen			€ 697,000
Dekkingsgraad			**156%**

Op basis van de bovenstaande risicoanalyse is de conclusie dat de weerstandscapaciteit toereikend is om bedrijfsvoeringsrisico's binnen de exploitatie op te vangen. Voorwaarde is dat bij de jaarrekening het resultaat en de bestemmingsreserves die kunnen vrijvallen, worden toegevoegd aan de algemene reserve.

Ontwikkelingen

Er spelen een aantal ontwikkelingen die financieel niet in de begroting zijn vertaald. De komende periode wordt een nadere uitwerking gegeven aan deze ontwikkelingen. De uitkomsten en de financiële consequenties hiervan worden via een afzonderlijk voorstel aan het Algemeen Bestuur voorgelegd.

Het betreft besluiten die naar verwachting voor de ODG budgettair neutraal zullen zijn, en het exploitatieresultaat niet beïnvloeden:

1. Onderzoek APV en bijzondere wetten: onderzocht wordt wat de consequenties zijn voor de Omgevingsdienst en de deelnemers als de Omgevingsdienst stopt met de uitvoering van taken op het gebied van APV en bijzondere wetten.
2. Inbrengen en stoppen met reguliere taken: Haren heeft de milieutaken tijdelijk ingebracht en overweegt deze structureel in te brengen. Slochteren wil met het oog op de fusie met Midden-Groningen milieu- en Wabo taken inbrengen. Vlagtwedde heeft aangegeven in de toekomst alleen de basistaken te willen inbrengen.
3. Inzet op energieprojecten. Op dit terrein is een plan van aanpak in de maak. Dit vraagt inzet van de Omgevingsdienst. Het plan wordt gefinancierd door middel van subsidies en bijdragen van deelnemers.

Kengetallen

Op grond van de BBV dienen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing kengetallen opgenomen te worden. Het gaat hier om de volgende kengetallen:

Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

De netto schuldquote geeft de verhouding van de schuldenlast van de Omgevingsdienst ten opzichte van de eigen middelen weer. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De Omgevingsdienst heeft geen vaste schulden.

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Aangezien de Omgevingsdienst geen leningen heeft verstrekt is de netto schuldquote gelijk aan de voor leningen gecorrigeerde netto schuldquote.

netto schuldquote bedragen x € 1,000	Realisatie **2015**	Begroot **2016**	Begroot **2017**	Begroot **2018**
Vaste schulden	€ -	€ -	€ -	€ -
Netto vlottende schuld	€ 2.594	€ 2.600	€ 2.600	€ 2.600
Overlopende passiva	€ 1.011	€ 200	€ -	€ 100
Financiële activa excl. verstrekte leningen	€ -	€ 100	€ -	€ -
Uitzettingen < 1 jaar	€ 5.396	€ 4.124	€ 3.606	€ 3.801
Liquide middelen	€ -	€ -	€ -	€ -
Overlopende activa	€ 58	€ 100	€ 100	€ -
Saldo	€ -1.849	€ -1.524	€ -1.106	€ -1.101
Totale baten (exclusief mutatie reserves)	€ 15.840	€ 14.443	€ 15.186	€ 15.588
Saldo / totale baten	-12%	-11%	-7%	-7%

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de Omgevingsdienst in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de

overige bestemmingsreserves en het resultaat uit het overzicht baten en lasten. Het solvabiliteitsratio daalt in 2018. Het eigen vermogen bestaat eind 2018 alleen de algemene reserve. Reserves gevormd bij de oprichting, voor o.a. aanschaf van het LOS, zijn in 2018 ingezet.

Solvabiliteitsratio bedragen x € 1,000	Realisatie 2015	Begroot 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Eigen vermogen	€ 2.785	€ 2.071	€ 1.825	€ 597
Balanstotaal	€ 6.390	€ 4.871	€ 4.425	€ 4.556
Solvabiliteitsratio	44%	43%	41%	13%

Het solvabiliteitsratio van 13% is voor gemeenschappelijke regelingen niet ongebruikelijk. Het is een rechtstreek gevolg van het besluit van het Algemeen Bestuur dat de algemene reserve maximaal 5% van de omzet mag zijn. Voor het aantrekken van financieringsmiddelen levert een laag solvabiliteitsratio geen belemmeringen op.

Structurele exploitatieruimte

Voor de structurele exploitatieruimte geldt dat structureel evenwicht een voorwaarde is voor het toepassen van repressief toezicht. Dit betekent dat structurele lasten inclusief structurele toevoegingen aan bestemmingsreserves maximaal gelijk mogen zijn aan de structurele baten inclusief structurele onttrekkingen aan bestemmingsreserves. Het saldo van structurele baten en lasten wordt nominaal weergegeven, en als percentage van de totale baten.

Structurele exploitatieruimte bedragen x € 1,000	Realisatie 2015	Begroot 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Totale structurele lasten	€ 14.801	€ 14.443	€ 15.312	€ 15.599
Totale structurele baten	€ 15.459	€ 14.444	€ 15.312	€ 15.599
Totale structurele toevoegingen reserves	€ –	€ –	€ –	€ –
Totale structurele onttrekkingen reserves	€ 20	€ –	€ –	€ –
Gerealiseerde totaalsaldo baten	€ 15.534	€ 14.444	€ 15.186	€ 15.599
Structurele exploitatieruimte	4%	0%	0%	0%

5.2. Kapitaalgoederen

De Omgevingsdienst huurt haar kantoorlocatie in Veendam. Het gebouw aan de Lloydsweg is voor een periode van vijf jaren gehuurd (1 september 2013 tot en met 31 augustus 2018) met een verlengingsoptie van vijf jaren. In 2017 zal worden beoordeeld of de Omgevingsdienst van deze verlengingsoptie gebruik wil maken.

Bij het aangaan van de huurovereenkomst is het gebouw deels voor rekening van verhuurder en deels voor rekening van de Omgevingsdienst verbouwd. De kosten van de verbouw, die voor rekening van de Omgevingsdienst komen zijn geactiveerd.

5.3. Financiering

Volgens de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO), is elke gemeenschappelijke regeling verplicht om een financieringsparagraaf in haar begroting en jaarrekening op te nemen. Daarin worden de ontwikkelingen aangegeven met betrekking tot de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de

rente-risiconorm, de verwachte toe- of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van treasury.

Treasurybeleid

Het treasury beleid van de Omgevingsdienst dient tot:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van dit statuut.

Het treasurybeleid is nader uitgewerkt in het treasurystatuut.

Geldleningen

Aangezien de provincie Groningen het betalingsverkeer en financiering voor de Omgevingsdienst regelt, maakt de Omgevingsdienst voor de schommelingen in de liquiditeitspositie gebruik van de financiële middelen van de provincie Groningen. De hiervoor aan de provincie te betalen vergoeding op de rekening-courant verhouding is lager dan de geldende marktrente.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan in welke mate in de financiering van investeringen mag worden voorzien in de vorm van kortlopende middelen. De omvang van de financiering met kortlopende middelen is in het onderstaande figuur meerjarig afgezet tegen de kasgeldlimiet.

(bedragen € 1.000)	2017	2018	2019	2020	2021
Omvang begroting	€ 15.186	€ 16.474	€ 15.822	€ 16.111	€ 16.406
1. Kasgeldlimiet in %	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
in bedragen	**€ 1.245**	**€ 1.351**	**€ 1.297**	**€ 1.321**	**€ 1.345**
2. Omvang vlottende schuld					
opgenomen gelden < 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
schuld in rekening courant	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	€ -	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
3. Vlottende middelen					
kasgelden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
tegoeden in rekening courant	€ 2.966	€ 2.707	€ 2.700	€ 2.700	€ 2.700
overige uitstaande gelden < 1 jaar	€ 740	€ 1.088	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
	€ 3.706	**€ 3.795**	**€ 3.700**	**€ 3.700**	**€ 3.700**
4. Toets kasgeldlimiet					
totaal netto vlottende schuld (2-3)	€ -3.706	€ -3.795	€ -3.700	€ -3.700	€ -3.700
toegestane kasgeldlimiet (1)	€ 1.245	€ 1.351	€ 1.297	€ 1.321	€ 1.345
ruimte	**€ 4.951**	**€ 5.146**	**€ 4.997**	**€ 5.021**	**€ 5.045**

Uit het overzicht blijkt dat de Omgevingsdienst de kasgeldlimiet niet overschrijdt. Sterker nog de Omgevingsdienst heeft een positief saldo op de rekeningcourant.

Renterisiconorm

De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan één jaar. De renterisiconorm bedraagt 20% van de vaste schuld (er geldt een drempelbedrag van 2,5

miljoen euro). Dat betekent dat in enig jaar 20% van de vaste schuld mag worden vernieuwd. De Omgevingsdienst heeft geen vaste schuld.

Schatkistbankieren

De Omgevingsdienst maakt voor het schatkistbankieren gebruik van de provincie Groningen.

5.4. Bedrijfsvoering

De verschillende onderdelen van de bedrijfsvoering zijn hieronder toegelicht:

Verbeterplan

In 2016 is het verbeterplan voor de ODG vastgesteld. Dit plan loopt over een periode van twee en half jaar en bevat twee programma's: de 'basis op orde' en 'de klant centraal'.

Onderdeel van de 'basis op orde' is de herijking van de juridische onderleggers van de ODG (Algemene Leveringsvoorwaarden, dienstverleningsovereenkomst, mandaat etc) en verder de inrichting van de productendienstencatalogues (PDC), uniformering van werkprocessen en de ontwikkeling van eenduidige kengetallen voor de producten en diensten van de ODG.

Onderdeel van 'de klant centraal' is een management development traject en het realiseren van een cultuurverandering waarbij de opdrachtgever, de klant van de ODG, centraal staat en de ODG een professionele uitvoerder en kennispartner is.

In 2018 loopt dit verbeterplan door, met als belangrijke doelstelling voor de opdrachtgevers en eigenaren van de ODG de introductie van outputfinanciering per 1 januari 2019.

Verder maakt ook de herijking van de afdeling Ondersteuning onderdeel van het Verbeterplan. Hiervoor is in 2017 een analyse gemaakt – in relatie tot de afspraken die gemaakt zijn over de dienstverlening door de provincie Groningen – op basis waarvan de werkprocessen van de afdeling opnieuw worden ingericht en georganiseerd. Geconstateerd is dat de opgave van de afdeling vergeleken met de bestaande en de benodigde capaciteit (zowel in termen van kwantiteit als kwaliteit) moeten worden versterkt. Dit is essentieel om ook de verbeteringen in het primaire proces te realiseren. In deze begroting is daaraan met het versterken van de ondersteunende functie uitvoering gegeven.

Personeel

Het personeelsbeleid wordt door de Omgevingsdienst opgesteld en vastgesteld. Voor de uitvoering van de primaire taken van de ODG is het van belang dat binnen het personeelsbeleid borging van de kwaliteitscriteria gerealiseerd wordt. Hiervoor is het onder andere nodig dat medewerkers adequaat opgeleid zijn en voldoende handelingen verrichten op de verschillende expertise gebieden van de ODG. Verder is het nodig dat jaarlijks een opleidingsplan wordt opgesteld en vastgesteld.

Met deze medewerkers worden individueel afspraken gemaakt over de te leveren prestaties in zogenaamde planningsgesprekken. Deze bijdragen worden vastgelegd in een Individueel Bijdrage Plan. Onder andere op basis van deze IBP's worden beoordelingsgesprekken gevoerd.

De ODG hanteert de gemeentelijke arbeidsvoorwaarden van de CAR/UWO.

Financiën

Het financieel beleid wordt door de Omgevingsdienst opgesteld en vastgesteld. In 2017 zal in het kader van het verbeterplan verschillende aangepaste beleidskaders worden opgesteld. Deze dienen als basis om vervolgens te komen tot invoering van outputfinanciering per 1 januari 2019. Dat betekent dat in 2018 voorbereidende werkzaamheden zullen worden uitgevoerd.

De provincie Groningen voert ook in 2017 voor de Omgevingsdienst de financiële-, de personele- en de salarisadministratie uit. De dienstverleningsovereenkomsten tussen de ODG en de provincie Groningen lopen in de tweede helft van 2018 af. In 2017 zal in eerste instantie een evaluatie van de huidige dienstverlening door de provincie Groningen plaatsvinden. Vervolgens zal een programma van eisen voor de toekomstige dienstverlening worden opgesteld, om vervolgens te bepalen op welke wijze deze taken in de toekomst worden uitgevoerd. Dat kan zijn door de provincie Groningen, door de ODG zelf of een andere deelnemer of organisatie. Aan het begin van 2018 dient daarvoor een richtinggevend besluit te zijn genomen.

Het bestuur van de ODG stelt de opdracht voor de werkzaamheden van de accountant vast. De interne controle wordt – in overleg met het bestuur - door de Omgevingsdienst zelf uitgevoerd. Dit vormt de basis van de uitvoering van de controle werkzaamheden van de accountant.

Automatisering

Op 1 januari 2017 is voor het primaire proces van de ODG een nieuwe geautomatiseerd systeem (Het LOS) in gebruik genomen. Het betreft een systeem dat zowel voor de ODG als de RUD Drenthe wordt gebruikt. Voor de verdere ontwikkeling van het systeem trekken de twee omgevingsdiensten gezamenlijk op. In 2017 is de gezamenlijke beheerorganisatie voor het LOS (inclusief een helpdesk) voor zowel de verschillende deelnemers als de twee omgevingsdiensten ingericht. In 2018 wordt deze beheerorganisatie verder ontwikkeld en geprofessionaliseerd.

De kantoorautomatisering wordt door de ODG van de provincie Groningen afgenomen. De dienstverleningsovereenkomsten tussen de ODG en de provincie Groningen loopt in de tweede helft van 2018 af. In 2017 zal een evaluatie van deze dienstverlening plaatsvinden, om tijdig een besluit te kunnen nemen over de toekomstige dienstverlening. Aan het begin van 2018 dient daarvoor een richtinggevend besluit te zijn genomen.

Huisvesting

In 2018 loopt het huidige huurcontract voor de huisvesting in Veendam af. In 2017 zal een business case worden opgesteld om te komen tot een besluit over de toekomstige huisvesting. Voor de verdere professionele ontwikkeling van de ODG organisatie blijft het ook in de toekomst van belang dat er een adequate thuisbasis is. Uitgangspunt voor het toekomstige huisvestingsconcept zal zijn dat er sprake is van één eigen kantoorlocatie, waarbij medewerkers verder deels gebruik kunnen maken van kantoorruimte bij de verschillende deelnemers, maar ook deels thuis kunnen blijven werken. De verwachting is dat een richtinggevend besluit over de huisvesting begin 2018 wordt genomen, inclusief eventueel nieuwe investeringen.

Communicatie

Voor de ODG is de interne communicatie van groot belang voor de verdere ontwikkeling van de organisatie. Hiervoor wordt jaarlijks een communicatie plan opgesteld. Dit wordt door de ODG zelf opgesteld, en daarvoor worden verschillende communicatie middelen ingezet o.a. intranet, extranet, nieuwsflitsen, MT nieuw etc. De externe communicatie naar klanten, burgers en bedrijven blijft ook in 2018 in nauw overleg met de verschillende deelnemers plaatsvinden.

6. Aanbiedings- en vaststellingsbesluit

Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen verklaart dat:

a) De ontwerpbegroting 2018 in maart 2017 is vastgesteld en voor zienswijze is aangeboden aan de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen.
b) De ontwerpbegroting is aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten van de provincie Groningen, met het verzoek deze voor een ieder ter inzage te leggen en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar te stellen;
c) De begroting voor het jaar 2018 in juni 2017 wordt aangeboden aan het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen – inclusief een reactie op de aangeboden zienswijze van de deelnemers.

Veendam, 22 juni 2017

Het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen,

P.H.R. Brouns,	S. M. M. Borgers,
Voorzitter	secretaris

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen in zijn vergadering van 22 juni 2017.

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen,

P.H.R. Brouns,	S. M. M. Borgers,
Voorzitter	secretaris

Bijlagen

Bijlage 1: Bijdrage per deelnemer in 2018

In de onderstaande tabel is de bijdrage per deelnemer uiteengezet op basis van de afgesproken verdeelsleutel. Na de tabel wordt de berekeningswijze toegelicht.

Deelnemer	1. Bijdrage loonkosten	1. Bijdrage overige kosten	2. Correctie 187 inrichtingen	2. Correctie 2016 overdracht BRZO	2. Correctie 2017 overdracht BRZO	3. Dekking Verbeterplan	Totaal 2018
Provincie	€ 5.119.462	€ 1.884.883	€ -2.900.200	€ 450.000	€ -	€ 238.583	€ 4.792.728
Bedum	€ 19.850	€ 8.284	€ 10.208	€ -7.297	€ 996	€ 925	€ 32.967
De Marne	€ 366.758	€ 162.918	€ 92.847	€ -11.700	€ 1.375	€ 17.092	€ 629.290
Winsum	€ 13.233	€ 5.523	€ 68.542	€ -10.767	€ 1.415	€ 617	€ 78.563
Grootegast	€ 26.467	€ 11.045	€ 119.097	€ -9.771	€ 1.221	€ 1.233	€ 149.292
Leek	€ 308.356	€ 127.021	€ 62.223	€ -13.790	€ 1.914	€ 14.370	€ 500.094
Marum	€ 31.457	€ 12.426	€ 27.709	€ -8.337	€ 1.051	€ 1.466	€ 65.772
Zuidhorn	€ 141.813	€ 65.996	€ 72.431	€ -14.523	€ 1.844	€ 6.609	€ 274.169
Groningen / Ten Boer	€ 372.330	€ 149.112	€ 402.986	€ -126.348	€ 16.042	€ 17.352	€ 831.474
Haren	€ 31.521	€ 13.807	€ 15.555	€ -12.991	€ 1.994	€ 1.469	€ 51.355
Delfzijl	€ 97.266	€ 40.592	€ 365.556	€ -19.426	€ 2.674	€ 4.533	€ 491.195
Eemsmond	€ 40.362	€ 16.844	€ 207.570	€ -16.417	€ 1.901	€ 1.881	€ 252.141
Appingedam	€ 35.730	€ 14.911	€ 38.402	€ -7.398	€ 1.122	€ 1.665	€ 84.433
Loppersum	€ 38.377	€ 16.016	€ 25.278	€ -9.639	€ 1.175	€ 1.788	€ 72.995
Bellingwedde	€ 198.502	€ 82.840	€ 30.625	€ -8.647	€ 1.129	€ 9.251	€ 313.700
Stadskanaal	€ 811.869	€ 361.734	€ 184.236	€ -21.930	€ 3.239	€ 37.836	€ 1.376.984
Vlagtwedde	€ 430.998	€ 190.532	€ 98.681	€ -14.951	€ 1.936	€ 20.086	€ 727.281
Slochteren	€ 66.212	€ 27.061	€ 45.694	€ -14.017	€ 1.693	€ 3.086	€ 129.728
Menterwolde	€ 292.629	€ 129.782	€ 103.542	€ -9.375	€ 1.208	€ 13.637	€ 531.423
Hoogezand	€ 1.146.313	€ 458.933	€ 465.209	€ -21.035	€ 3.121	€ 53.422	€ 2.105.963
Veendam	€ 279.368	€ 116.804	€ 227.986	€ -17.960	€ 2.586	€ 13.019	€ 621.803
Pekela	€ 140.014	€ 58.540	€ 52.557	€ -8.467	€ 1.207	€ 6.525	€ 250.377
Oldambt	€ 162.110	€ 67.653	€ 183.264	€ -29.087	€ 4.004	€ 7.555	€ 395.499
Totaal	**€ 10.171.000**	**€ 4.023.257**	**€ 0**	**€ 36.124**	**€ 54.847**	**€ 474.000**	**€ 14.759.227**

1. De begrote loonkosten en overige kosten zijn verdeeld op basis van de verdeelsleutel die is gehanteerd bij de inbreng van het takenpakket bij de start van de omgevingsdienst.
2. Bij de overdracht van BRZO taken hebben er correcties plaatsgevonden op het gemeente- en provinciefonds. Deze mutaties werken één op één door in de deelnemersbijdrage. De korting op het gemeentefonds is lager dan de extra storting in het provinciefonds. De deelnemersbijdrage van de Provincie is € 450.000 hoger en die van gemeenten € 360.000 lager. Per saldo levert dit € 90.000 extra inkomsten op. De bijdrage voor de overige komsten is met hetzelfde bedrag verlaagd.
3. Voor de dekking van het verbeterplan wordt in 2018 een bijdrage gevraagd ter grootte van 50% van de oorspronkelijke efficiencytaakstelling van € 945.500. Aangezien de efficiencytaakstelling op formatie was, zijn deze kosten verdeeld op basis van de verdeelsleutel voor de verdeling van de loonkosten.

Bijlage 2: Bijdrage per deelnemer meerjarig overzicht

In de onderstaande tabel is de bijdrage per deelnemer meerjarig uiteengezet. Na de tabel volgt een toelichting.

Deelnemer	Totaal 2018	Totaal 2019	Totaal 2020	Totaal 2021
Provincie	€ 4.792.728	€ 4.883.434	€ 4.973.299	€ 5.065.153
Bedum	€ 32.967	€ 33.590	€ 34.209	€ 34.840
De Marne	€ 629.290	€ 641.200	€ 652.999	€ 665.060
Winsum	€ 78.563	€ 80.050	€ 81.523	€ 83.029
Grootegast	€ 149.292	€ 152.118	€ 154.917	€ 157.778
Leek	€ 500.094	€ 509.559	€ 518.936	€ 528.520
Marum	€ 65.772	€ 67.017	€ 68.250	€ 69.511
Zuidhorn	€ 274.169	€ 279.358	€ 284.499	€ 289.754
Groningen / Ten Boer	€ 831.474	€ 847.210	€ 862.801	€ 878.736
Haren	€ 51.355	€ 52.327	€ 53.290	€ 54.274
Delfzijl	€ 491.195	€ 500.491	€ 509.701	€ 519.115
Eemsmond	€ 252.141	€ 256.913	€ 261.641	€ 266.473
Appingedam	€ 84.433	€ 86.031	€ 87.614	€ 89.233
Loppersum	€ 72.995	€ 74.376	€ 75.745	€ 77.144
Bellingwedde	€ 313.700	€ 319.637	€ 325.519	€ 331.531
Stadskanaal	€ 1.376.984	€ 1.403.044	€ 1.428.863	€ 1.455.253
Vlagtwedde	€ 727.281	€ 741.046	€ 754.683	€ 768.621
Slochteren	€ 129.728	€ 132.183	€ 134.616	€ 137.102
Menterwolde	€ 531.423	€ 541.481	€ 551.445	€ 561.630
Hoogezand	€ 2.105.963	€ 2.145.820	€ 2.185.308	€ 2.225.669
Veendam	€ 621.803	€ 633.571	€ 645.230	€ 657.147
Pekela	€ 250.377	€ 255.116	€ 259.811	€ 264.609
Oldambt	€ 395.499	€ 402.984	€ 410.400	€ 417.979
Totaal	**€ 14.759.227**	**€ 15.038.557**	**€ 15.315.297**	**€ 15.598.162**

Toelichting:
In de meerjarenbegroting 2017 was een daling van de bijdrage voorzien, aangezien er in 2018 voor het laatst rekening was gehouden met een onttrekking van € 474.000 ten behoeve van het verbeterplan. Deze onttrekking vervalt. Hier staan echter aanvullende kosten voor het structureel inbedden van het verbeterplan van € 510.000 tegenover. Per saldo bestaat de stijging van de deelnemersbijdrage vanaf 2019 nagenoeg geheel uit loon- en prijsstijgingen.

Bijlage 3: Begroting uitgesplitst naar taakvelden

In de onderstaande tabel zijn de baten en lasten van de Omgevingsdienst uitgesplitst naar de taakvelden die in de nieuwe BBV zijn voorgeschreven.

IV3	Lasten	2018	2019	2020	2021
0.4	Overhead	€ 5.050.000	€ 4.829.000	€ 4.908.000	€ 4.979.000
0.8	Overige baten en lasten	€ 697.000	€ 223.000	€ 224.000	€ 225.000
1.2	Openbare orde en veiligheid	€ 364.000	€ 368.000	€ 375.000	€ 383.000
7.4	Milieubeheer	€ 8.497.000	€ 8.516.000	€ 8.681.000	€ 8.858.000
8.3	Wonen en bouwen	€ 1.866.000	€ 1.886.000	€ 1.923.000	€ 1.962.000
	Totaal	**€ 16.474.000**	**€ 15.822.000**	**€ 16.111.000**	**€ 16.407.000**

IV3	Baten	2018	2019	2020	2021
0.4	Overhead	€ 50.000	€ -	€ -	€ -
0.8	Overige baten en lasten	€ 130.000	€ 131.000	€ 131.000	€ 132.000
7.4	Milieubeheer	€ 660.000	€ 653.000	€ 664.000	€ 676.000
9.9	Bijdrage takenpakket	€ 14.759.000	€ 15.039.000	€ 15.315.000	€ 15.598.000
	Totaal	**€ 15.599.000**	**€ 15.823.000**	**€ 16.110.000**	**€ 16.406.000**

IV3	Resultaat	2018	2019	2020	2021
	Resultaat voor bestemming	€ -875.000	€ -	€ -	€ -
0.10	Ontrekking reserve	€ 875.000			
	Resultaat na bestemming	€ -	€ -	€ -	€ -

Overhead

De overhead betreft, conform de nieuwe voorschriften van de BBV, de kosten voor management, secretariële ondersteuning, P&O, communicatie, financiën, huisvesting en algemene organisatiekosten. Voor een toelichting op de lasten en baten wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

Overige baten en lasten

De overige lasten vallen uiteen in de volgende onderdelen:

Overige inkomsten	Lasten	Baten
Verbeterplan	€ 474.000	
Toelagen	€ 123.000	€ 123.000
Onvoorzien	€ 100.000	
Overige inkomsten		€ 7.000
Totaal	€ 697.000	€ 130.000

Primair proces

De kosten in het primair proces zijn onderverdeeld naar de drie taakvelden waarop de Omgevingsdienst actief is. Dit betreft de taakvelden:

- Openbare orde en veiligheid: hieronder vallen de taken op het gebied van APV en bijzondere wetten:
- Milieubeheer: dit betreft de inzet voor de basis- en milieutaken.
- Wonen en bouwen: dit betreft de inzet voor het bouwtaken.

De inzet per taakveld is bepaald door per formatieplaats het belangrijkste taakveld te benoemen waaraan wordt gewerkt. In de realisatie zal de inzet op onderdelen hiervan afwijken, aangezien diverse medewerkers ingezet worden op meerdere taakvelden. In 2019 wordt overgegaan op outputfinanciering en zullen de kosten nauwkeuriger worden toegerekend aan de taakvelden.

Baten

Tegenover de kosten staan opbrengsten uit projecten en meerwerk en de bijdrage van de deelnemers voor het ingebrachte takenpakket. In het onderstaand overzicht is de bijdrage per deelnemer inzichtelijk gemaakt en uitgesplist naar de verschillende taakvelden.

Deelnemer	overhead	baten	openbare	milieubeheer en wonen		Totaal
Provincie	€ 1.532.768	€ 173.816	€ -	€ 3.086.144	€ -	€ 4.792.728
Bedum	€ 10.543	€ 1.196	€ -	€ 21.228	€ -	€ 32.967
De Marne	€ 201.254	€ 22.822	€ 44.213	€ 165.995	€ 195.005	€ 629.290
Winsum	€ 25.125	€ 2.849	€ -	€ 50.588	€ -	€ 78.563
Grootegast	€ 47.745	€ 5.414	€ -	€ 96.133	€ -	€ 149.292
Leek	€ 159.936	€ 18.137	€ -	€ 322.022	€ -	€ 500.094
Marum	€ 21.035	€ 2.385	€ -	€ 42.352	€ -	€ 65.772
Zuidhorn	€ 87.682	€ 9.943	€ -	€ 176.544	€ -	€ 274.169
Groningen / Ten Boer	€ 265.915	€ 30.155	€ -	€ 535.405	€ -	€ 831.474
Haren	€ 16.424	€ 1.862	€ 3.608	€ 29.460	€ -	€ 51.355
Delfzijl	€ 157.089	€ 17.814	€ -	€ 316.291	€ -	€ 491.195
Eemsmond	€ 80.638	€ 9.144	€ -	€ 162.359	€ -	€ 252.141
Appingedam	€ 27.003	€ 3.062	€ -	€ 54.369	€ -	€ 84.433
Loppersum	€ 23.344	€ 2.647	€ -	€ 47.003	€ -	€ 72.995
Bellingwedde	€ 100.325	€ 11.377	€ -	€ 104.788	€ 97.210	€ 313.700
Stadskanaal	€ 440.375	€ 49.938	€ 96.746	€ 363.223	€ 426.702	€ 1.376.984
Vlagtwedde	€ 232.593	€ 26.376	€ 51.098	€ 191.844	€ 225.371	€ 727.281
Slochteren	€ 41.489	€ 4.705	€ -	€ 83.535	€ -	€ 129.728
Menterwolde	€ 169.955	€ 19.273	€ -	€ 177.517	€ 164.678	€ 531.423
Hoogezand	€ 673.510	€ 76.376	€ 147.963	€ 555.515	€ 652.599	€ 2.105.963
Veendam	€ 198.860	€ 22.551	€ -	€ 400.393	€ -	€ 621.803
Pekela	€ 80.073	€ 9.080	€ -	€ 161.224	€ -	€ 250.377
Oldambt	€ 126.485	€ 14.343	€ -	€ 254.670	€ -	€ 395.499
Totaal	**€ 4.720.165**	**€ 535.267**	**€ 343.628**	**€ 7.398.602**	**€ 1.761.566**	**€ 14.759.227**

Om de kosten te verdelen naar taakvelden zijn de volgende stappen in de berekening gezet.

1. Per formatieplaats is binnen de ODG bepaald aan welk taakveld wordt gewerkt. Hiermee zijn de kosten per taakveld bepaald. Deze zijn opgenomen in de programmabegroting.
2. Inkomsten zoals inzet van reserves en projectbijdragen zijn in mindering gebracht op de kosten per taakveld, zodat de kosten per taakveld gelijk zijn aan de deelnemersbijdrage.
3. Niet iedere deelnemer neemt dezelfde pakketten af. Per deelnemer is bepaald welk takenpakket zij afnemen: Basistaken & milieu, Bouwen (Wabo), APV en bijzondere wetten.
4. De kosten per taakveld zijn vervolgens verdeeld over de gemeenten die het desbetreffende taakveld afnemen.

Onttrekking reserve

In 2018 wordt er 875.000 onttrokken aan de algemene reserve. Dit betreft € 365.000 aan incidentele uitgaven, zoals deze reeds zijn aangegeven in de kaderbrief. Daarnaast wordt voorgesteld om in 2018 de maatregelen voor de structurele inbedding uit het verbeterplan van € 510.000 te dekken uit de algemene reserve van de Omgevingsdienst. Vanaf 2019 wordt hiermee de bijdrage van de deelnemers verhoogd en is er sprake van een structureel sluitende begroting.

Bijlage 4: Formatieoverzicht

Onderdeel	Formatie 2018	Formatie 2019	Formatie 2020	Formatie 2021
Overhead	**29,22**	**29,22**	**29,22**	**29,22**
Management	10,00	10,00	10,00	10,00
Ondersteuning	5,50	5,50	5,50	5,50
P&O	3,06	3,06	3,06	3,06
F&C	3,80	3,80	3,80	3,80
Informatie & Kwaliteit	4,00	4,00	4,00	4,00
Communicatie	0,86	0,86	0,86	0,86
Huisvesting	2,00	2,00	2,00	2,00
Primaire ondersteuning	**7,89**	**7,89**	**7,89**	**7,89**
Advies	**20,67**	**20,67**	**20,67**	**20,67**
team Advies	20,67	20,67	20,67	20,67
Vergunningverlening	**34,77**	**34,77**	**34,77**	**34,77**
team Milieu	17,74	17,74	17,74	17,74
team Bouw en bijzondere wetten	17,03	17,03	17,03	17,03
Toezicht en handhaving	**63,78**	**63,78**	**63,78**	**63,78**
team BRZO	15,53	15,53	15,53	15,53
team milieu	25,54	25,54	25,54	25,54
team BBBB	22,71	22,71	22,71	22,71
Flexible schil	**13,98**	**13,98**	**13,98**	**13,98**
Overhead	4,93	4,93	4,93	4,93
Primair proces	9,05	9,05	9,05	9,05
Totaal primair proces	**136,16**	**136,16**	**136,16**	**136,16**
Totaal overhead	**34,14**	**34,14**	**34,14**	**34,14**
Totaal omgevingsdienst	**170,30**	**170,30**	**170,30**	**170,30**

Toelichting:

- De formatie van het primaire proces is voor 2018 begroot op 136,2 fte. Deze is met 0,9 fte gestegen ten opzichte van 2017 in verband met extra inzet op projecten en meerwerk.
- De formatie van de ondersteunende functies heeft een omvang van 34,14 fte. Deze formatie is met 7 fte gestegen. Dit betreft voor 5 fte voor de structurele inbedding van maatregelen voortkomend uit het verbeterplan. Daarnaast ontstaat extra formatieruimte door de inzet op projecten en meerwerk, 2 fte.
- De flexibele schil van de Omgevingsdienst is op begrotingsbasis 8% van de formatie. De werkelijke inzet van tijdelijke krachten is hoger, doordat momenteel niet iedere formatieplaats met vaste formatie is bezet. Beleid is dat voor de start van ieder jaar – op basis van de jaaropdrachten – wordt beoordeeld hoeveel bezetting ieder team nodig heeft.

Bijlage 5: Staat van vaste activa

De staat van vaste activa 2018 is hieronder weergegeven.

Omschrijving	loopptijd	annuiteit	aanschafwaarde	afschrijving dienstjaar	boekwaarde 31/12	rente dienstjaar	kapitaallast
investering gebouw	10	€ 44.433,84	€ 420.846,42	€ 41.858,69	€ 215.656,58	€ 2.575,15	€ 44.433,84
investering inrichting gebouw	10	€ 35.327,82	€ 334.600,50	€ 33.280,40	€ 171.461,12	€ 2.047,42	€ 35.327,82
uitbreiding toiletten	6	€ 12.078,39	€ 70.000,00	€ 11.563,09	€ 39.966,48	€ 515,30	€ 12.078,39
compartimenteren verwarming	10	€ 5.648,64	€ 53.500,00	€ 5.161,79	€ 43.523,21	€ 486,85	€ 5.648,64
Werkplekken ca 2014	10	€ 3.858,94	€ 36.549,18	€ 3.599,30	€ 22.364,39	€ 259,64	€ 3.858,94
			€ 915.496,10	€ 95.463,27	€ 492.971,78	€ 5.884,35	€ 101.347,62
Ipads	3	€ 11.112,60	€ 32.682,00	€ 11.002,58	€ -	€ 110,03	€ 11.112,60
Smartphone's 2016	3	€ 21.761,42	€ 64.000,00	€ 21.332,63	€ 21.545,96	€ 428,79	€ 21.761,42
Plaatsonafhankelijk werken 2016	5	€ 16.483,18	€ 80.000,00	€ 15.840,02	€ 48.476,80	€ 643,17	€ 16.483,18
Smartphone's 2017	3	€ 6.800,44	€ 20.000,00	€ 6.600,44	€ 13.399,56	€ 200,00	€ 6.800,44
Laptops 2017	3	€ 32.302,10	€ 95.000,00	€ 31.352,10	€ 63.647,90	€ 950,00	€ 32.302,10
Fall back systeem	5	€ 15.452,98	€ 75.000,00	€ 14.702,98	€ 60.297,02	€ 750,00	€ 15.452,98
werkplekken 2015	3	€ 7.106,46	€ 20.900,00	€ 7.036,10	€ -	€ 70,36	€ 7.106,46
			€ 387.582,00	€ 107.866,85	€ 207.367,23	€ 3.152,34	€ 111.019,19
Technische apparatuur 2017	3	€ 22.101,44	€ 65.000,00	€ 21.451,44	€ 43.548,56	€ 650,00	€ 22.101,44
Geluidmeter 2017	3	€ 5.440,35	€ 16.000,00	€ 5.280,35	€ 10.719,65	€ 160,00	€ 5.440,35
			€ 81.000,00	€ 26.731,79	€ 54.268,21	€ 810,00	€ 27.541,79
			€ 1.384.078,10	**€ 230.061,91**	**€ 754.607,22**	**€ 9.846,69**	**€ 239.908,60**

Toelichting:

1. De investeringen worden op annuïteiten basis afgeschreven met een rente van 1%.
2. De investeringen worden in het jaar na aankoop geactiveerd.
3. Oranje gearceerd zijn de investeringen in 2017. Deze worden geactiveerd in 2018.
4. In de meerjarenraming zijn de volgende vervangingsinvesteringen opgenomen.

Aankoopjaar	Investering	Aanschafwaarde
2018	Website	€ 22.000
2018	Ipad	€ 33.000
2018	Monitoren	€ 55.000
2018	Laptops	€ 95.000
2019	Docking station	€ 25.000
2019	Monitoren	€ 55.000
2019	Smartphone’s	€ 65.000
2020	Smartphone’s	€ 20.000
2020	Laptops	€ 100.000

Bijlage 6: Begrotingswijziging 25 november 2016

Hieronder is de begrotingswijziging van 25 november 2016 weergegeven:

	Omschrijving		**Toelichting**
1.	Kosten ad interim directeur Onvoorzien	€ 54.000 - € 54.000	Kosten voor de ad interim directeur bedragen in 2017 € 175.000. In de ontwerpbegroting 2017 zijn de kosten van de algemeen directeur (€ 121.000) opgenomen. De hogere kosten worden gedekt uit de post Onvoorzien. In deze ontwerpbegroting is hiervoor € 100.000 opgenomen.
2.	BRZO Noord	€ 60.000	Kosten inzet projectleider Omgevingsdienst voor BRZO Noord naar aanleiding bevindingen rekenkamer. De Omgevingsdienst Groningen coördineert voor de Provincies, Groningen, Friesland, Drenthe de uitvoering van de BRZO taken.
3.	Kosten Verbeterplan	€ 191.000	In het Verbeterplan zijn de kosten voor 2017 begroot op € 665.000. In de ontwerpbegroting 2017 bedragen de opgenomen kosten voor het Verbeterplan € 474.000.
4.	Energie besparing project I&M	€ 90.000	Betreft de personele inzet van de Omgevingsdienst op energie besparing, bij de sectoren: kantoren, onderwijs-instellingen, sauna's/zwembaden/sportfaciliteiten. In overleg met de bevoegde gezagen. Het Ministerie van I&M heeft hiervoor het initiatief genomen en middelen beschikbaar gesteld.
5.	Ontwikkelingen omgevingswet Onvoorzien	€ 20.000 - € 20.000	Kosten voor het opstellen van een plan van aanpak met bevoegde gezagen. Dekking van de kosten uit de post Onvoorzien. In de ontwerpbegroting 2017 is hiervoor € 100.000 opgenomen.
	Totaal lasten	**€ 341.000**	
2.	BRZO Noord	€ 60.000	Vergoeding van de kosten voor de inzet van de projectleider Omgevingsdienst door de Provincies Groningen, Friesland, Drenthe.
3.	Onttrekking reserve maatregelen Verbeterplan 2016/2017.	€ 191.000	De deelnemersbijdrage voor het verbeterplan (€ 474.000) is opgenomen in de ontwerpbegroting. In het Verbeterplan zijn de kosten voor 2017 begroot op € 665.000. Het verschil € 191.000 wordt onttrokken uit de reserve maatregelen Verbeterplan.
4.	Energie besparing project I&M	€ 90.000	Bijdrage van het ministerie van I&M voor dekking van de gemaakte kosten door Omgevingsdienst voor energiebesparing bij de sectoren: kantoren, onderwijs - instellingen, sauna's/zwembaden/sportfaciliteiten.
	Totaal baten	**€ 341.000**	
	Saldo	**0**	

Overzicht begroting 2017 na begrotingswijziging

Financiele begroting		Primaire begrotin 2017	Begrotingswijzigi 2017	Actuele begroting 2017
	Lasten			
1.	Personeel primair proces	9.756.000	170.000	9.926.000
2.	Materieel primair proces	676.000		676.000
3.	Overhead	4.018.000	54.000	4.072.000
4.	Kosten Verbeterplan	473.000	191.000	664.000
5.	Toelagen	163.000		163.000
6.	Onvoorzien	100.000	-74.000	26.000
	Totaal	15.186.000	341.000	15.527.000
	Baten			
7.	Opbrengsten	15.186.000	150.000	15.336.000
	Resultaat voor bestemmin	**0**	**191.000**	**191.000**
8.	Mutatie reserves		191.000	191.000
	Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**

Bijlage 7: Analyse van de ondersteunende functie ODG

Onderdeel van het verbeterplan is een onderzoek naar de omvang van de overhead/ ondersteunende functie van de ODG. Gekeken moet worden of de omvang van deze functie, voldoende in omvang is voor de adequate ondersteuning van de primaire taken.

In Onderdeel 1: Huidige situatie van deze bijlage wordt de ondersteunende functie van de ODG nader toegelicht/ geanalyseerd. Daarvoor zijn de verschillende werkprocessen van de ondersteunende functie onderzocht. Op basis daarvan ontstaat een beeld van opgave van de ondersteunende functie en wat er voor capaciteit nodig is voor een goede uitvoering van de taken.

In Onderdeel 2: Normatieve benadering is het vraagstuk van ondersteuning ook anders aangevlogen, namelijk normatief. Dit betekent dat de bestaande totale formatie van ODG is gebruikt voor de berekening van de huidige overhead en dat vervolgens is gekeken wat een plausibele norm voor de omgevingsdienst zou zijn.

Conclusie van onderdeel 1 en 2 is dat de ODG een magere ondersteunende functie heeft, relatief veel ondersteunende processen niet op orde heeft en daardoor ook niet 'in control' is.

Onderdeel 1: Huidige situatie
In het verbeterplan staat opgenomen dat een analyse van de ondersteunende functie moet worden gemaakt. Deze analyse is door de interim manager gemaakt in onderling overleg met de medewerkers. Het resultaat staat hier per onderdeel opgenomen.

Per ondersteunend onderdeel is gekeken naar de verschillende werkprocessen die onderdeel uitmaken van de werkzaamheden van de medewerkers. Als eerste is gekeken of het werkzaamheden zijn die zelf door de ODG worden gedaan, of dat het werkzaamheden zijn die zijn ingekocht.

Vervolgens is het werkproces beoordeeld. Hiervoor is gekeken naar de volgende onderdelen

- Spelregels: Er is gekeken of er kaders of spelregels voor de werkprocessen zijn vastgesteld. Dit is nodig om de werkzaamheden/ processen op een efficiënte en effectieve manier uit te voeren en af te stemmen op andere werkzaamheden van de ODG.
- Administratie: Gekeken is of in het proces de administratie/ registratie op een zorgvuldige manier is ingericht, en conform de afspraken wordt bijgehouden. Dit is nodig om de rechtmatigheid van de werkprocessen te borgen.
- Monitoring: Voor sturing van het werkproces is het van belang dat uit de processen ook monitoringsgegevens beschikbaar zijn. Daarvoor is een adequate administratie nodig, maar daarvoor dienen in de processen ook functionaliteiten te worden opgenomen.
- Advies: Als laatste is gekeken of over de verschillende processen de adviesfunctie is geborgd. Dit is van belang om te kunnen toetsen op de uitgangspunten/ spelregels.

Hieronder staan de resultaten van deze analyse per ondersteunende functie (HR, fin en ICT) opgenomen. Bij de onderdelen facilitair, post en archief en receptie zien we min of meer het zelfde beeld.

HR - functie
Voor de HR functie wordt de P-administratie door de ODG ingekocht bij de provincie Groningen. Over de levering door de provincie is de ODG niet tevreden, maar hier is de afgelopen jaren niet of nauwelijks door het management op gestuurd. Hierdoor wordt niet geleverd wat de ODG nodig heeft, en worden werkzaamheden door de ODG zelf verricht die onderdeel uitmaken van de inkoop.

Deels is ook goed te verklaren dat de provincie niet kan voldoen aan de wensen van de ODG en dat daardoor afgenomen producten niet kunnen worden geleverd. Dit wordt met name verklaard door het feit dat de cao die de ODG volgt een andere is dan de provincie heeft. Hierdoor is het niet mogelijk om de adviesfunctie te vervullen, en is het ook lastig om de administratieve functie adequaat (formatie beheer / bezetting) te vervullen.

Verder blijkt dat rondom mobiliteit, functioneringsgesprekken, arbo, verzuimbeleid/uitvoering, strategische personeelsbeleid en uitvoering, sociaal statuut, integriteitsbeleid en uitvoering etc. nog veel werkzaamheden moeten worden verricht. Grotendeels ook meer beleidsmatige zaken die moeten worden doorontwikkeld, vastgesteld en bijgehouden. Hiervoor is nauwelijks capaciteit beschikbaar.

Voor een klein deel maken deze onderdeel uit van de basis op orde, zoals strategische personeelsbeleid, maar voor een deel ook niet. Verder zal in 2017 moeten worden gestart met de aanbesteding van de P-administratie. Hiervoor is nu geen capaciteit beschikbaar.

Hieronder staat het totaal beeld van de HR functie.

	Dienst/ product	Intern	Extern	Spelregels/ kaders/	Administratie	Monitoring/ Rapportage	Advies
Arbeidsvoorwaarden	Uitvoering CAO	x	x				
	Bijhouden cao en w etsw ijzgingen	x					
	Opstellen aanvullende personeelsregelingen	x	x				
	Afstemming OR/ GO. Vaststellen DB en	x					
Personeelsbeheer	Personeelsdossiers	X	x				
	Personeelsadministratie en -mutatie	x	x				
	Salarisadministratie en -controle		x				
	Verzuimadministratie		x				
	Formatieplanning + -beheer	x	x				
	Bezetting + beheer	x	x				
	Managementrapportages (bezetting,	x	x				
	Bijdrage kadernota jaarrapportage	x					
	Dashboard gesprekken	x					
	Eveluatie Personeels- en salarisadministratie	x	x				
	Opnieuw aanbesteden Personeels- en salaris	x	x				
IDU (in-, door-, uitstroom)	Functiebeschrijving (nieuw e functies)	x	x				
	Werving & Selectie	x					
	Aanbesteding/ offertetrajecten inhuur	x					
	Opleiding & Ontw ikkeling (prestatiecoach	x	x				
	Mobiliteitsbeleid	x					
	Interne kennisdeling (bv. Workshops, Marktplaats, Summerschool)	x	x				
	Functioneringstrajecten	x					
	Ontslag/Exitgesprekken	x	x				
Inzet en prestatie	Functiew aardering	x	x				
	Functiedifferentiatie	x	x				
	HRM Gesprekkencyclus	x					
	Prestatiecoach gesprekkencyclus	x	x				
	Bezw aarschriftenprocedures	x	x				
Arbeidsomstandigheden	Arbobeleid	x					
	Arbocoördinatie	x					
	RI&E	x	x				
	SMT	x					
	Vitaliteit/ preventief verzuim	x					
	Training management verzuimgesprekken		x				
	Agressietraining		x				
	Verzuimbeleid en -begeleiding	x					
Organisatiebeleid	Strategisch Personeelsplan (incl. schuif)	x					
	Sociaal Statuut	x					
	Organisatieontw ikkeling	x					
	Management Development		x				
	Mandaat, verordeningen etc						
	Personeelsvertegenw oordiging/ OR	x					
Programma 2 verbeterpl	Medew erkersTevredenheidsonderzoek		x				
	Rol vastheid	x	x				
	Vertaling van de kernw aarden naar de	x					
	Verder ontw ikkelen leiderschap	x	x				

FIN – functie

Voor de FIN functie wordt de financiële administratie door de ODG ingekocht bij de provincie Groningen. Over de levering door de provincie is de ODG tevreden, maar hier is de afgelopen jaren niet of nauwelijks door het management op gestuurd. Belangrijkste dat ontbreekt voor de ODG is allerlei zaken rondom de verplichtingenadministratie wat het opstellen van maandrapportages bemoeilijkt. Desondanks is men tevreden

en wordt veelal geleverd wat de ODG nodig heeft, en worden werkzaamheden door de aanvullende ODG verricht die aansluiten in het financieel proces.

Bij de ODG ontbreekt capaciteit om P&C producten verder te ontwikkelen. Het gebeurt nu veelal uitvoerend en nog te weinig beleidsmatig. Het gaat daarbij om het opstellen van begroting, rapportages en jaarrekeningen, het opstellen van financiële analyses en verklaringen, maken van toelichtingen en het daarvoor inrichten en lezen van rapportage tools. Het opzetten maakt onderdeel uit van verbeterplan, maar dit vraagt structurele capaciteit. Hieronder staat de verdere analyse.

Hoofdonderwerp	Dienst/ product	Intern	Extern	PvE of DVO	Spelregels/ kaders/	Administratie	Monitoring/ Rapportage	Advies
Debiteuren administratie	Facturering/ standenregister (meerwerk/ projecten),	x						
	Invordering	x	x	x				
	Verplichtingenadministratie	x	x	x				
	Contractenregister	x	x	x				
	Projectenadministratie	x	x	x				
Crediteuren adm.	Verwerken van nota's (boeken/coderen)	x	x	x				
	Verplichtingenadministratie	x	x	x				
	Betalingen verrichten	x	x	x				
P en C cyclus	Kaderbrief	x						
	Begroting	x						
	Jaarrekening	x						
	Rapportages bestuur (voor- en najaarsrapportage)	x						
	Managementrapportages (P*Q*F) maandelijks)	x						
	Dashboard gesprekken	x						
	Interim controle accountants (periode 8 mnd.)	x						
Interne controle	Periode jan t/m aug.	x						
	Periode aug t/m december (jaarwerk)	x						
	Toets vennootschapsbelasting, houden a.d. voorwaarden	x						
	Tijdregistratie (i.r.t. ontwikkelen kengetallen)	x						
Overig	Verzekeringen	x						
	Begroting boeken in CODA 2018	x						
	Budgetbeheer	x						
	Actualiseren Fraude risico.	x						
	Vakliteratuur bijhouden, BBV	x						
	Afloop contracten Financien/Treasury (Provincie)	x	x	x				
	Inkoop/aanbestedingsbeleid, actualiseren	x	x					
	LOS koppelen 1 op 1 aan CODA	x						
	Aanpassen budgethoudersregeling met ondermandaatregeling	x						
Proced	Memoriaalboekingen (actualiseren n.a.v. Management letter)	x	x	x				
	Verplichtingenadministratie	x	x	x				
	Inkoop/aanbesteding (bestellers ODG, inkoopformulier)	x						
	Facturering/standenregister	x						

Informatisering

De automatisering wordt door de ODG ingekocht bij de provincie Groningen. Over de levering door de provincie van de automatisering is de ODG tevreden.

Er zijn vier zaken die ontbreken, die de ODG wil versterken:

- Bij de ODG ontbreekt een informatie/ data analist om data uit de verschillende systemen (fin, HR, LOS) te koppelen en te analyseren. Dit is nog om uiteindelijk tot een gegevens en informatie over de bedrijfsprocessen te komen. Dit heeft ook alles te maken met het nieuw geïmplementeerde systeem LOS die maakt dat de ODG steeds meer en beter in staat is om haar data te analyseren en haar klant overzichten te geven van productie en resultaat (BIG-8)
- Verder is capaciteit nodig voor het beheer van het LOS. De bedoeling is om samen met RUD Drenthe te doen, maar vraagt ook van de ODG capaciteit.
- Er is geen uitwijkmogelijkheid voor de dataopslag. Dat betekent dat bij calamiteiten bij de provincie de werkzaamheden bij ODG niet kunnen worden gecontinueerd. Dit levert een risico dat in de ogen van de ODG niet gelopen mag worden.
- Er ontbreekt capaciteit voor informatie beleid en informatiebeveiliging op een hoger plan te krijgen. Dit zou het primaire en het ondersteunende proces helpen.

Hieronder staat een totaal beeld opgenomen.

	Dienst/ product	Intern	Extern	PvE of DVO	Spelregels/ kaders/ formats	Administratie	Monitoring/ Rapportage	Advies
Netwerkinfrastructuur	Netwerk- en systeembeheer		X	SLA/DAP/DVA				
	Back-up en restore		X					
	Beveiliging netwerk en internettoegang		X					
	Opslagcapaciteit		X					
	Verbindingen met locaties (verlengde kabels)		X					
	telefooncentrale	X	X					
	MDM ipads (Powermobiel)	X	X					
	MDM Iphones	X	X					
	wifi hotspots/accespoints	X	X					
	uitwijkmogelijkheid	X	X					
Werkplekinrichting (hardware)	Standaardwerkplekken (afhankelijk van de behoefte: laptop, pc, beeldscherm, terminal, toetsenbord, muis, PDA)	X	X					
	Ipad beheer	X						
	thuiswerkplek (digitaal)	X						
	Iphone beheer	X						
	Arbo middelen? P&O of huismeester of ICT?	X						
	Beheer telecomapparatuur en middelen	X						
	vervangingscycles + budgetbeheer	X						
Applicatiebeheer	Technisch applicatiebeheer (updates, nieuwe versies, aparte testomgeving)	X	X					
	MiBa	X						
	Licentie en contractbeheer	X	X					
	implementatie en beheer HR21	X						
	Aplicatielandschap	X						
	audit applicatielandschap	X						
	Intranet en internet	X	X					
	audit licentiegebruik	X	X					
	Liza uitsaneren	X						
	inventarisatie waterschapsoftware	X						
	Nieuwe applicaties toevoegen	X	X					
Ac co	nieuwe accounts aanmaken	X	X					
	Intranet (nu receptie)	X	X					
	rechten op basis van rollen (autorisatieoverzicht)	X	X					
	Eherkennig machtigingsbeheer	X						
	autorisatie model (welke standaard rechen bij indienst)	X						
	accounts verwijderen/deacteren	X	X					
Fu nti	word sjablonen beheren	X						
	informatieschermen	X						
	Opruimactie hardeschijf (ruimte) conventiebenaming	X						
	beheer informatiebeheermailbox	X						
Gebruikersondersteuning	Helpdesk op werkdagen tussen 08.00-17.00 voor ondersteuning bij vragen en problemen	varia	X					
	Registratie en bewaking incidenten	X	X					
	Registratie en bewaking wijzigingen	X	X					
	Registratie en bewaking objecten?							
Li	Aanmaken LOS accounts	X						
	Inrichten LOS	X						
	testen LOS	X	X					
	Release LOS	X	X					
	Registratie en bewaking wijzigingen LOS	X						
	Registratie en bewaking incidenten LOS	X	X					
	uitvragen wenselijke inrichten LOS	X						
	audit privacy? Ikv WBP	X						
	DAP LOS	X	X					
	Gebruikersoverleg LOS (incl notulen en voorbereiden)	X						
C	vernieuwen DAP/DVA en SLA	X	X					
	overleg structuur met provincie ICT	X	X					
Informatiea	Rapportages - Jaarrapportage - voortgangsrapportage - kwartaal rapportage	X						
	Incidentele vragen	X						
	Informatiebeleid	X						
	Informatiebeveiligingsbeleid	X	X					

Onderdeel 2: Normatieve berekening overhead

A. Werkwijze en resultaat

In dit onderdeel wordt op basis van de totale omvang van de primaire en ondersteunende formatie van de ODG een berekening gemaakt van de benodigde ondersteunende formatie. Als basis wordt daarvoor de begroting

2017 gebruikt. Dit wordt op basis van ervaringsgegevens verdeeld over de verschillende ondersteunende taakgebieden.

In deze notitie wordt voor deze taakgebieden die worden ingekocht bij de provincie een correctie op de formatie gedaan. Dat geldt ook voor de projectgelden en de flexibele schil van de ODG.

Het resultaat is tweeledig:
- Het normatief inzicht in de ondersteunende formatie voor de ODG wordt verkregen.
- Vanwege het feit dat de taken niet allemaal zelfstandig worden uitgevoerd worden tevens de financiële afspraken met de provincie getoetst op meer economische gronden.

B. Definitie

In dit onderdeel wordt de omvang van de overhead voor de ODG nader uitgewerkt. Wij doen dat in termen van de formatie die nodig is voor de uitvoering van deze ondersteunende taken. In totaal heeft de ODG 135,3 fte aan formatie (conform de begroting 2017).

Als definitie voor overhead hanteren wij de definitie van Berenschot. In deze definitie vallen onder overhead de volgende taakgebieden: directie en management, secretariaten, financiën en control, personeel en organisatie, kwaliteit en accountmanagement, automatisering en informatiering, archivering, communicatie en juridische zaken. Berenschot hanteert voor de definitie formatie, en niet de omvang van de kosten van de formatie.

Deze bovenstaande definitie wijkt iets af van de wijze waarop deze door de ODG wordt gebruikt. De onderdelen kwaliteit en accountmanagement maken geen deel uit van de definitie zoals ODG deze gebruikt. Voor het gebruik van de definitie van Berenschot hebben wij daarvoor de formatie gecorrigeerd, uiteindelijk met 2,1 fte.

Verder hebben wij een correctie gedaan voor de ondersteunende taken van de ODG die door de provincie Groningen worden uitgevoerd. Het betreft taken voor de financiële administratie, personele en salarisadministratie en ICT taken. Op basis van de bijdrage die de ODG voor de uitvoering van de taken door de provincie Groningen betaalt, is 4,4 fte gecorrigeerd.

Doel van de bovenstaande correcties is om ‘appels met appels’ te vergelijken. In de onderstaande tabel staat de opbouw, inclusief de bovenstaande correcties, opgenomen.

Omschrijving	ODG - begroting 2017	ODG - gecorrigeerd
Primaire proces		
vaste formatie	130.9	130.9
correctie def. BT		-2.1
projecten	4.40	4.40
Subtotaal	*135.3*	*133.2*
Ondersteunende formatie		
vaste formatie	27.10	29.20
correctie def. BT		2.10
uitbestede taken		4.3
Subtotaal	*27.10*	*35.60*
TOTAAL	**162.41**	**168.81**
	16.7%	21.1%

De totale overhead van de ODG komt, inclusief de correcties die nodig waren om te kunnen komen tot een goede vergelijking uit op 21,1%. De kwantitatieve omvang bedraagt dan gecorrigeerd 35,70 fte.

C. Normatieve omvang formatie

De overhead van een organisatie wordt bepaald door het soort van taken die worden uitgevoerd in het primaire proces. Dat resulteert in een verschil van overhead per sector. Kijkend naar provincies, gemeenten en uitvoeringsorganisatie dan zien we dat gemiddeld de provincie de hoogste overhead heeft gevolgd door gemeenten en dan de omgevingsdiensten.

Als norm voor de overhead wordt een bandbreedte gehanteerd van een percentage van 22,5% (laag) en 25% (hoog) op de totale formatie gehanteerd. Dit zijn volgens Berenschot gangbare normen voor uitvoeringsorganisaties. Hieronder staan de vergelijkingen opgenomen.

Omschrijving	ODG	Laag	Hoog	Ontwerp 2018
Primaire formatie				
vaste formatie	130.9	131.8	131.8	131.8
correctie def. BT	-2.1	-2.1	-2.1	-2.1
projecten	4.40	4.40	4.40	4.4
Subtotaal	*133.2*	*134.1*	*134.1*	*134.1*
Ondersteunende formatie				
vaste formatie	29.20			34.1
correctie def. BT	2.10			2.1
uitbestede taken	4.3			4.3
Subtotaal	*35.60*	*38.9*	*44.69*	*40.5*
TOTAAL	**168.81**	**172.98**	**178.75**	**174.6**
		(4.17)	(9.94)	(5.79)
	21.1%	22.5%	25%	23.2%

Op basis van de uitvoering van de primaire taken (134,1 fte) zou de totale overhead bij een norm

- van 22,5% in totaal maximaal 38,9 fte zijn.
- van 25% in totaal maximaal 44,7 fte zijn.

Afhankelijk van de gekozen norm bedraagt het verschil tussen de norm voor 2018 en de ondersteunende formatie 2017 in totaal 4,17 fte minder dan wel 9,94 fte minder. Verder staat hieronder opgenomen dat de ontwerpbegroting – op basis van de definities van BT – uitkomt op 23,2%.

D. Berekening inkoop ondersteuning

Voor de vergelijking is het van belang aan te merken dat de ODG taken heeft uitbesteed. De uitvoering van de ondersteunende taken door de provincie Groningen is gegund op basis van een aanbesteding bij de verschillende deelnemers. De inschatting is dat destijds een scherpe aanbieding is gedaan voor de uitvoering van de taken. Dit kan betekenen dat de berekening van de 4,3 fte in werkelijkheid hoger is. Cijfers zijn hiervan echter niet bekend. Hieronder staat dit uitgewerkt.

Door de ODG worden verschillende overheadtaken ingekocht bij de provincie Groningen. Het betreft taken van de financiële administratie, personeels- en salarisadministratie, inkoop en ICT-dienstverlening. Hiervoor zijn verschillende contracten tussen de ODG en de provincie gesloten. De looptijd van de contracten is veelal 5 jaar (en lopen af in de periode 1 september 2018-31 december 2018.

Hieronder staat een korte toelichting opgenomen.

Omschrijving	**Toelichting**	**TOTAAL**
Financiële administratie	Treasury, financiële administratie en betalingsverkeer	€ 158.800[1]
Personeels- en salarisadministratie	Personeels- en salarisadministratie, informatie verstrekking, managementrapportages en applicatiebeheer	
Inkoop	Begeleiden van inkooptrajecten (uurtje factuurtje)	Pm
ICT- dienstverlening	helpdesk, werkplek, telefonie, multi-functionals, netwerk, datacenter, kantoorautomatisering en primaire applicaties	€ 275.000[2]
Totaal		**€ 433.800**

De totale omvang van de personele dienstverlening van de provincie Groningen bedraagt ongeveer € 433.800. Dit bedrag is niet precies uit de boeken te halen omdat in de dienstverlening zowel personele kosten als zaken als licenties, software en kapitaallasten zijn opgenomen.

Voor de systematiek is het van belang dat deze kosten omgezet worden naar fictieve formatie van de ODG. Dit zijn tenslotte taken van de ODG, maar deze taken worden niet door de ODG maar door een dienstverlener uitgevoerd. Uitgaande van ongeveer € 100.000 per ondersteunende medewerker bedraagt de formatie ongeveer 4,3 fte.

[1] De totale kosten voor de SLA financiële en personeels- en salarisadministratie bedragen € 198.500. Voor de berekening is aangenomen dat 80% van de € 198.500 personeelslasten zijn voor de uitvoering van de betreffende taak. Dit is een bedrag van €158.800.

[2] Voor kapitaallasten staat opgenomen dat de lasten € 348.000. Dit bedrag is niet meegenomen bij de berekening van de kosten.